

MESERIAȘUL AZ IPAROS DER GEWERBETREIBENDE

MUNKADÓK LAPJA

Aradul és Banaul is. — Az Ipartestületi Szövetség, az aradi Iparos Ország, az Ipari Szindikátusok, a Romániai Szindikátusok Szövetsége hivatalos lapja. Együtt a tisztelettel „Az Iparos”-al és a „Földes Újság”-gal.

„Tiszteld a tisztes ipart!”

„Meseria are bază de aur” ...

Noui clădiri în locul corporațiilor industriale care stau în pragul dărâmării

Indiferența meseriașilor a contribuit foarte mult, că noul proiect de lege, care dispune desființarea corporațiilor industriale stă înaintea sancționării, totuși mai putem spera că se va realiza vechiul vis al meseriașilor: camera meserilor.

Pe baza de aur a sindicatelor industriale și a cooperativelor puternice trebuie să clădim viitorul meseriașilor

De IULIU REINHART

Senatul a votat deja noul proiect de lege al meserilor și în câteva zile îl va vota și Camera Deputaților, punând capăt definitiv corporațiilor industriale. Legea dispune desființarea corporațiilor a căror avere trece asupra camerelor de muncă, unde secția meseriașilor va administra această avere.

În această privință s'a admis puțină ameliorare, căci pe deoparte nu se folosește pentru scopuri muncitorești, pe altă parte s'a suprimat dispoziția proiectului Valeriu Roman, prin care s'a dispus că pentru schimbările survenite în aviația corporațiilor, sau pentru înstrăinarea averii efectuată în ultimii 3 ani conducătorii corporațiilor poartă răspunderea materială și dacă s'a efectuat vre-o vânzare de imobil, se declară nulă, iar imobilul se restituie urmașilor de drept a corporațiunii, camerei de muncă, fără nici o despăgubire.

În orice caz ar fi fost mai bine venit dacă prin această nouă lege s'ar fi realizat camera meserilor, care ar fi devenit urmașă de drept a corporațiilor industriale, însă lupta începută în interesul realizării acestei idei nu a fost dusă cum ar fi trebuit, pentru că o parte dintre corporațiuni, cum am văzut la congresul ținut în Cluj, a primit cu un adevărat entuziasm proiectul D-ului Valeriu Roman și președintele congresului nu s'a efortat să modifice cu puțin succos decizia congresului.

Indiferența și oarba, de care nu se poate despărți meseriașul au dat ultimul imbold și urmasa a fost că meseriași au stat complet desorganizați atunci, când s'a decis asupra acestei lori.

Am face rău, dacă ne-am bate capul acum sau ne-am pierde timpul în căutarea vinovaților. Contrar, dacă am lucrat rău până acum, dacă am comis greșeli grave, trebuie să căutăm modalitatea de a ne din impas, trebuie să ne organizăm.

Desigur, că instituții mai confortabile ca corporațiunile, unde toți meseriași au fost membri obligativi în baza legii, nu se va putea realiza. Însă cât de confortabile erau, tot atât purtau în sine plaga neputinței, căci pe deoparte au fost baza indiferenței și pe altă parte a executat funcțiuni de autoritate publică din care nu se puteau opune opinerea de interese. Calitatea de autoritate le a împiedicat să desfășoare vre-o

activitate în interesul material al membrilor, fiindcă activitatea lor principală a fost bazată pe efectuarea lucrărilor de autoritate fixată de lege și nu sprijinirea intereselor membrilor.

Possibilitățile date de legea industrială veche XVII/1884, care prevedea prosperitatea și progresul meseriașilor a rămas numai literă moartă. Interese personale, lupte crâncene la alegerea președintelui, împiedicarea muncii active prin apeșuri era întreaga lor ambiție, și dacă au putut arăta că nici din rușul capului nu au lăsat să devină președinte care nu era omul devotat lor, era privit ca cel mai mare succes.

Acum, când le a venit sfârșitul corporațiilor industriale, constatăm, că în trecutul lor am avut prea puțină bucurie, și singura noastră mângâiere este declarația Domnului Ministru Nistor făcută în Senat că, se va strădui să înființeze instituții de binefacere acolo unde corporațiunile au avut avere imobilă.

Sfârșind astfel cu trecutul, trebuie să ne gândim, care să fie noua organizație a meseriașilor, care pe deoparte le servește interesele materiale, pe altă parte să ne organizeze în interesul atingerii unicului nostru scop, a camerei de meserii.

Numai o societate de meseriași cu baze reale materiale și bine organizată își poate asigura autoadministrarea. În această direcție trebuie să orientăm organizarea noastră pe calea sindicatelor și a cooperativelor, sprijinind una pe alta, și ținând seama de pericolul care ne amenință, să începem munca fără șovăire. Repede, una după alta trebuie înființate sindicatele și în care branșă nu sunt membri îndejnați, se vor înființa sindicate generale cuprinzând mai multe branșe și sindicatele unindu-se pe județ să înființeze o federală pe întreaga țară. Aceste sindicate vor propaga progresul profesional și vor uni toți meseriași. Deoarece legea sindicatelor din 1921 lasă liber eșirea membrilor, conducătorii nu vor pierde din vedere niciodată interesul comun și nu vor avea posibilitatea să folosească poziția lor în interese egoiste.

Principalul scop al muncii cooperatiste ar fi să procure mijloacele materiale pentru dezvoltarea industriei și sprijinirea meseriașilor în întreprinderile lor. Vom avea și posibilitatea să înființăm întreprinderi comune, ba chiar prin cooperative de aprovizionare, de vânzare și de producție vom putea asigura prosperitatea și înstăritatea meseriașilor și prin această cale independența lor. Cooperativele industriale formând federale și uniuni se vor putea sprijini reciproc și astfel vor putea dispune de capitaluri mai însemnate.

Pentru realizarea tuturor acestor dorințe nu trebuie altceva decât o voință fermă și puțin sacrificiu. Acum când este vorba de desființarea unei instituții seicentenate, care lasă un mare gol după sine, acum trebuie să arate generația de astăzi, că este urmașa demnă a marilor strămoși, despre cari s'a scris: Das Handwerk hat ein goldenen Boden. (Meseria are o bază de aur.) Pe această bază de aur vom să clădim viitorul nostru.

Felosztadják a munkakamarák időközi bizottságait

A fővárosból jelentik, hogy Nistor munkatügyi miniszter elrendelte a munkakamarák időközi bizottságok felosztatására vonatkozó döntés elkészítését. A szakkamarák felállításáról szóló törvény megszavazása után ezeket a testületeket azonnal felosztatják és kiadják a választásokat.

A választásokat felállításáról szóló törvényt valószínűleg még április 4-ig megszavazza a parlament és így a munkakamarák ideiglenes bizottságainak felosztatására még husvét előtt sor kerülhet.

Nemzetiségi hovatartozás helyett a vallás bejelentését teszi kötelezővé a kisiparosképző törvény

A kisiparosok és kereskedők szakképzéséről szóló törvényjavaslat, amely körül annyi harc és tiltakozás folyt, mégis törvényerőre emelkedik. Mostani megszövegezésében a javaslatot nagyipari körökben elég jónak tartják. De a politikai színezete továbbra is megmarad a javaslatnak. Mint ismeretes, a Roman Valer-féle javaslat azt akarta előírni, hogy a képesítési vizsgára jelentkező tanonc és alkalmazottak közt csak legyenek bemondani nemzeti hovatartozásukat. A javaslat bizottsági tárgyalása során körül a pont körül igen heves viták voltak. A bizottság jogász-

tagjai elleneztek a nemzetiségi hovatartozás bejelentési kötelezettségét, miután az alkotmány ilyen természetű megkülönböztetést nem ismer. Már-már úgy látszott, hogy az egész politikai tendencia kimarad a javaslatból, de végül mégis mód találtak arra, hogy a megkülönböztetés benne maradjon a törvényben és az alkotmányon se esék sérelem. A végleges javaslat kimondja, hogy

a vizsgára jelentkezőknek be kell majd mondaniuk, hogy milyen vallásúak.

Ebben a formában a parlament meg is szavazta a törvényt csütörtökön este.

Adalékok a fogyasztási adók bevezetéséről szóló új törvényjavaslat rendelkezéseiből

As új fogyasztási adó bevezetéséről szóló törvényjavaslat a gyapjuszöveteket, nyers vasat, hengerhuzalt, vaslemez, vascsöveket és fűtőtesteket évi négyezer millió lejtel adóztatja meg. A bizottsági tárgyalások során a javaslat számos nagyfontosságú módosítást szenvedett. Így többek között a harmadik szakaszánál, amely kimondja, hogy a kincstár évi átalányban is behajthatja az egyes vállalatoktól az új adót, a bizottság hozzáfűzte, hogy

ugyanazt az évi átalányt csak legfeljebb két évig követelheti a kincstár változás nélkül.

A negyedik szakaszánál elfogadott póttindítvány kimondja, hogy az utólagos felelősséggel lezárt átalány és a közben befizetett összeg között mutatkozó

tulajdonosi a kincstár nem kompenzálhatja, hanem költségben köteles a félnek visszatéríteni.

A meglévő árukétszámok megadóztatása tekintetében, amely ellen különösen erős tiltakozások hangzottak el a bizottságban, az eredeti javaslatot úgy módosították, hogy az április 1-i kétszámok után az előírt adónak 20 százalékat engedik, de egyes képviselők 50 százalékos engedményt kértek. Végül is Antonescu miniszter hozzájárult a 30 százalékos engedményhez, vagyis a raktárkétszámok után csak 70 százalékat kell majd három havi részletben befizetni a kivetendő adónak. A kétszámok bejelentési határidejét is meghosszabbították április 15-től április 30-ig.

A Szenátus azonban a törvényjavaslat a rendelkezésénél továbbment és kimondta, hogy

az április 1-én kereskedő raktárakban lévő gyapjuszövetek adója 40%-kal, a többi cikkek (vasárak) adója 30%-kal csökkentendő.

A be nem jelentett áruk miatti bírság összegét az érték tízszereséről annak ötszörösére csökkentette le a bizottság és az eredeti szövegtől eltérően, a jegyzőkönyvek ellen felelősséggel lehet élni az egyenesadótörvény 73-ik szakaszának intézkedése szerint.

Igen fontos módosítás az is, amely kimondja, hogy

a cukor fogyasztási adójának fizetésére is köthet a pénzügyminisztérium általánymegállapodást.

Az 1050-1054 vámtétel alá tartozó fűtett és hullámos vaslemezfélek különbségi adóját a bizottság egy leiben állapította meg, az eredetileg javasolt 1,29 lej helyett. A hengerelt vasból készült fűtőtestek adóját (1094 vámtétel) különben 2 leiről 2,50 leire emelték fel.

Ugyanakkor az 1095 és 1323 vámtétel alá eső áruk importjával kapcsolatban a bizottság kimondta, hogy azok különként 70 bani fogyasztási adót fognak fizetni, ha bármilyen formában és mennyiségben öntött vas, vagy acél is van bennük. Nem vonatkozik ez a rendelkezés az 1184-1189 és az 1222-1229 vámtételek alatt felsorolt árukra.

Megszűnt az aradi szabósztrájk

Megindultak a tárgyalások a bőripari munkások kollektív szerződése ügyében.

Az aradi munkügyi felügyelősen a napokban megjelentek a bőripari munkások megbízottai, akik kollektív szerződés-tervezetüket mutatták be a felügyelősnak. Hosszas tárgyalást tartottak az ügyben és jegyzőkönyvet vettek fel. Ugyancsak e héten megjelentek a szabómunkások megbízottai is, akik bejelentették, hogy a munkaadókkal megegyeztek, a munkát újból felvették, így a sztrájk megszűnt. A szabómunkások és a munkaadók közötti megegyezés folytán a ruhák készítésének ára jelentősen mérséklődött.

Tiltakoztak a jogtalan jogfosztások ellen Ardeal és Banat kőművesmesterei

Ardeal és Banat vármegyei kőművesmesterei vasárnap délelőtt a cluj-i ipartestület összehívásán nagygyűlést tartottak.

A kongresszus összehívására az adott okot, hogy a kőművesmestereket meg akarják fosztani az építkezések tervezése és kivétele körüli élvezeti juttatások jogaitól.

A gyűlést Moldovan Antal nyitotta meg, aki ismertette a sérelmeket, amelyek a törvény félreértésével, vagy félremagyarázásával sújtják a kőművesmestereket, akik így a helyi hatalmasságok kénye-kedvének vannak kiszolgáltatva. Moldovan ismertette azután azt a memorandumot is, melyet a cluj-i időközi bizottságnak nyújtottak be.

A gyűlés közönsége mondott dr. Hăjeganu Emil volt miniszternek, aki a kőművesmesterek érdekében több ízben eljár.

A kongresszuson felszóltak Bustya Béla, (Târgumureş), Zagyai Mihály (Oradea), Papp Mihály, Lácker János és Nistor József.

A gyűlés végén bizottságot választottak meg, amely Bucureşti-ben a kormánytól fog követelni a kőművesmesterek sérelmeinek orvosolása érdekében.

A kőművesmesterek cluj-i országos gyűlésén annak tulajdonát győres megtartása miatt — sajnos — számos tekintélyes város, így Arad és Timişoara kőművesmesterei nem képviseltethették magukat.

Milyen új adókat és illetékeket hoz az új közigazgatási törvény

Mint várható volt, az új közigazgatási törvény sok változást hoz a városi és községi adók alkalmazása és kivetése terén. Az új adók nem sokkal súlyosabbak, mint az eddigiek, de rendkívül szétágazóak: A kereskedelem és az ipar viseli túlnyomórészt. Az alap — néhány illeték kivételével — az üzlet, műhely és lakás bére. A bérek 16 kategóriába vannak osztva aszerint, hogy milyen foglalkozásról van szó, illetőleg, hogy milyen kulcs kerül alkalmazásra.

1. Kabarak és varieték a helyiség bérének 30 százalékat fizetik községi adóban.
2. Ugyanennyit fizetnek a klubok, amelyekben kártyajáték, vagy bármilyen szerencsejáték folyik.
3. Butorozott szobák 15 százalékat.
4. Kávéházak, korcsmák, bodegák, általában nyilvános helyek italkiméréssel 10%.
5. Vendéglők és tejcsarnokok 10 százalékat.
6. Szállodák, cukrászdák, minden kereskedő üzlet, pénzváltók, borbélyok, szeszgyárak, ingatlanközvetítők, menetjegyirodák, részvényszeresedések, szerelők, bitorraktárak, gabonakereskedők, fürdők, szikvizgyárak, fogtechnikások, építésszek, szanatóriumok, színházak, mozik, tánciskolák, sport-mutatóványok, általában minden vállalat, amely a városok belterületén helyiséggel bír, — 10 százalékos községi adót fizet.
7. Külön foglalkozás nélküliek lakbérük 5 százalékát fizetik.
8. Cégek: 20.000 lei évi üzletbérig évi 100 leit, 60.000 lei évi üzletbérig évi 200 leit, 100.000 lei üzletbérig évi 500 leit, 200.000 lei üzletbérig évi 800 leit, 500.000 lei üzletbérig évi 1000, ezen felül évi 2000 lei a községi adó.

9. Szabadfoglalkozásúak (orvosok, ügyvédek) községi adója évi 300 lei.

Ha a cégtáblák szövegén a kisebbségi nyelven írt szöveg betűi nem nagyobbak, mint a román szöveg, külön adó nincs, ha a szöveg csak kisebbségi nyelven vagy idegen írással készül, az adó 8-szoros.

10. Minden háztartás alkalmazott és üzleti személyzet után, tehát cseléd, szakácsnő, portás, szállodai alkalmazottak, kifutók, éjjeli őr után (kivéve a mezőgazdaságban alkalmazott személyzet) 180 lei.

11. A városba behozott, vagy onnan kivitt áruk után 0.20% érték (követ) vám jár.

12. Petróleumfinomítók a gyártott benzint kilója után 0.12, a petróleum után 0.7, olaj után 0.15 banit fizetnek. Ha a városban finomító nincs, de határállomás, ahonnan export történik, a fenti díjak 75%-a esedékes.

13. Marhalevelek: szarvasmarha 40 lei, juh, kecske 5 lei, borjú 10 lei, sertés 20 lei, a malacé díjmentes.

14. Műjégért 30 lei, köbméterenként, ha helyben nincs jéggyár, a helyben gyártott jég adója, ha a városnak magának is van gyára köbméterenként 100 lei.

15. Levágott állatok 2-3 lei darabonként.

16. Szikviz 0.20 lei, mesterséges ásványvíz 0.50 lei, pezsgő 10 lei üvegenként.

A községi illetékek és díjak a következők:

- a) személyazonossági igazolványok után 5 lei,
- b) bejegyzés a bejelentő hivatal kiadmányért darabonként 10 lei (házassági kivonat 20 lei),
- c) válási bejelentések díja 100 lei.

Lugoj iparossága tiltakozik az országos vásárok elszaporítása ellen

Rusalin Nicolae, aki 16 év óta élnek, újra elnökké választották.

A lugoji ipartestület most tartotta évi közgyűlést, amelyen Rusalin Nicolae elnököt. Az elnök visszapillantást vetett az ipartestület 50 éves múltjára és ismertette annak működését. Toronyosi Zeigmond titkár felolvasta az évi jelentést, amelyet a számszerűsítéssel és a felügyelőbizottsági jelentéssel együtt elfogadtak és a felmentvényt megadták. Rusalin Nicolae, aki tizenhat év óta áll az ipartestület élén, közfelkiáltással újból megválasztották. A választmány összetételében néhány változást eszközöltek, majd különböző ipari kérdéseket tárgyaltak meg. Elhatározták, hogy a várostól a két ujonnan létesített országos vásár megszüntetését fogják kérni. Ezt a két új nagyvásárt körvelelő karácsonyi és húsvéti előtti állították be. A vásárokon ugyanis igen sok idegen iparos is részt vesz és ezzel nagy konkurrenciát csinál a lugoji iparosságnak.

PROGRESSZIV HOZOMÁNY.

Kohn beállt Grünhöz és azt mondja:

— Van szerencsém megkérni a kedves lányát.

— Jé, jé, — feleli Grün — de melyiket? A Zsüskinné 10.000 pengő hozománya van és 20 éves, a Rűfelkinné 15.000 pengő hozománya van és 24 éves, a Malvinné 18.000 pengő hozománya van és 28 éves, a Rózsakinné 20.000 pengő hozománya van és 30 éves.

— Tudja mit, — mondja Kohn pár percnél habozás után — adja ide az érijegyet és holnap újra eljövök.

NUR UNTERBROCHEN.

„Ein ungezogener Bengel bist du. Erst kommst du, kurz vor dem Essen ganz beschmutzt nach Hause und setzt, nachdem ich eine halbe Stunde gebraucht habe, um deinen Anzug in Ordnung zu bringen, gehst du wieder herunter und beginnst eine neue Prügelfestung, tadelst die Mutter.“

„Nein, Mutti, das war noch dasselbe, wir sind bloss inzwischen essen gegangen“, entschuldigt sich Hansi.

„A kézműiparnak arany az alapja”...

Uj épületeket a feloszlítás előtt álló ipartestületek romjai fölé

Nem kis részben az iparosság nemtörődősége idézte elő, hogy végső győzelem előtt áll az ipartestületek feloszlítását elrendelő törvényjavaslat, de még így is remélhetjük, hogy megvalósul a régi iparosálom: az önálló kézműipari kamara.

Kézműipari szindikátusok alakításának és erőteljes szövetkezeti mozgalom kiépítésének aranyalapjára kell felépítenünk az iparosság jövő boldogulását

Irtai REINHART GYULA

Nistor dr. munkaügyi miniszter ipartörvénytervezetének legújabb szövegezését alig számottevő változtatásokkal a szenátus már elfogadta és csak napok kérdése, hogy az iparos társadalom jövőjére nézve beláthatatlanul nagyfontosságú törvénytervezetet a képviselőház is elfogadja és törvényerőre emelje. Ha ez a második aktus is lesz, az ipartestületek sorsa megpecsételtetett. A törvény ugyanis, — mint ismeretes, — kimondja az ipartestületek feloszlítását és elrendeli, hogy az ipartestületek birtokában levő vagyonok a munkakamaráknak adassanak át, ahol is ezeket a vagyontokat a munkakamarák kisipari osztályai fogják kezelni és felhasználni.

A törvénytervezetnek ez az utóbbi intézkedése föltétlenül előnyösebb, mint az első szövegezés szerinti rendelkezés, mert az ipartestületek vagyontát nem munkacélokra használják fel. Előnyösebb azért is, mert a munkaügyi minisztérium berkeiből kikerült első törvénytervezet, a Roman Valer-féle törvényjavaslat vonatkozó szakasza kimaradt. Ez a szakasz azt tartalmazta, hogy az ipartestületi vagyonokban három évre visszamenőleg, tehát 1933. december 31. óta beállott változásokért, esetleges elidegenítésekért az ipartestületek előjáróságai, illetve vezetői vagyoni felelősséggel tartoznak, ha ingatlan-eladás történt, az semmis és az ingatlan visszazár az ipartestület jogutódjára, a munkakamara minden ellenszolgáltatás nélkül.

Mindenesetre kívánatosabb és jobb lett volna, ha az új ipartörvény megvalósította volna az iparosok régi óhaját, a külön kézműipari kamarák felállítását. Ezek a külön kézműipari kamarák a ma átmenettel jogutódjai lettek volna az ipartestületeknek. Sajnos, az eme intézmény érdekében megindult harcok nem úgy folytak le, mint ahogy a nagyfontosságú kérdés megérdemelte volna, mert az ipartestületek egy része, — mint az a cluj-i kongresszuson is kitűnt, — valóságosan rajongással fogadta a Roman Valer dr. törvényjavaslatát, sőt a kongresszus elnöke nem átalotta a javaslat érdekében a kongresszusnak a Roman Valer-féle törvénytervezetet elvető és az ellen tiltakozó határozatát meghamisítani. A közöny és a viszáltyig fokozódó meg nem értés, amely tulajdonságok, — hogy gyöngéden fejezzem ki magamat, — az iparosemberrel egy anyaméhől születtek, — elvégezték a többi. Teljesen szervezetenül állt az iparosság, amikor az ipartörvénytervezet parlamenti tárgyalásra került és amikor a sorsa fölött döntöttek.

Késő bánat ebegedőlat, — mondja a közmondás... — As volna a legnagyobb baj, ha bünak eresztve fejünket, összeroskadnánk, vagy ősi szokás szerint kutató expediciót indítanánk aszíránt, ki volt a hibás, kit tegyünk meg bünbáknak. Ellenkezőleg, ha eddig rosszul csináltuk, — aminthogy bizonyos, hogy végzetes hibákat követtünk el, — keresnünk kell és meg kell találnunk a kiutat a jobb, az eredményesebb szervezkedéshez.

Bizonyos, hogy kényelmesebb szervezet, mint amilyenek az ipartestületek voltak, amelyeknek a törvény erejénél fogva kötelezett tagjuk volt minden iparos, nem igen lesz alakítható. Igen ám, de amilyen kényelmes volt ez, éppen annyira magában hordta az eredménytelenség csiráját, mert az intézmény természeténél fogva alapja volt

a közönynek és az ipartestületek által végzett hatósági funkciók miatt a gyakori összeütközések kikerülhetetlenek voltak. Ez a hatósági jelleg akadály volt, hogy az ipartestület szaba... — vizsgálja a tagok anyagi érdekeit, mert főfeladatának legtöbbször a törvény által köteleességévé tett tevékenységet tekintette, nem pedig a tagok érdekeinek hathatós támogatását.

Az 1884-ik évi XVII-ik törvényekben, a régi ipartörvényben olyan szépen lefektetett és minden nehézség nélkül alkalmazható feltételek, amelyek az iparosság jólétét és a magáról való gondoskodást tüzték ki az ipartestületek céljává, csak írott malaszt maradtak. Személyi torzalkodások, nagy csaták az elnökválasztások körül, a választások eredményei ellen való gyakori felebezések sürűn akadályozták meg az építő munkát.

Ezek a harcok töltötték be a legtöbb iparos becsvágyát. Kellett-e nagyobb diadal, mint hogyha valaki megmutatta, avagy valakik megmutatták, hogy azért se lett elnök, aki nem az ő emberük, vagy felfüggesztették az egész vezetőséget, mert az nem tetszett egyeseknek.

Most, hogy elérte az ipartestületeket a végzet, nyugodtan elmondhatjuk a költővel: Multadban nincs öröm... Kétségtelenül vigasztaló körülmény Nistor munkaügyi miniszternek a szenátusban tett kijelentése, hogy ahol az ipartestületeknek ingatlanvagyonuk volt, igyekezni fog jóléti intézményeket betelepíteni.

Most, hogy végeztünk a multtal, arról kell gondoskodnunk, mely egyrészt anyagi érdekeinket szolgálja, másrészt erkölcsi alapot lesz hivatva előkészíteni az egyetlen, de soha el nem bomláló

sítható végső célunk, a kézműipari kamarák felállítására elé.

Csak anyagilag erős és jól megszervezett iparosság vívhatja ki magának, hogy a sorsa felett rendelkezhesék és kívánságai meghallgatásra találjanak. Ilyen irányban kell tehát a szervezkedésnek megindulni a szindikátusokon és szövetkezeteken keresztül. Egyidőben, egymást kiegészítve kell végbe menni ennek a szervező munkának. Mindig szem előtt kell tartanunk, hogy halogatásra ezuttal már igazán nincsen időnk, a késedelemben a legnagyobb veszély fenyeget. Gyors egymásutánban meg kell alakítani a szindikátusokat. Ahol lehetséges, szakmánként, ahol nem jut annyi tag egy szakmára, vegyes szakmai, vagy általános szindikátusok lesznek alakítandók, amelyek meggyenként összefogva szövetségeket s összességükben országos uniót fognak alkotni. Ezek a szindikátusok lesznek hivatva arra, hogy az egyes szakmák előhaladását és belső rendjét kiépítsék. A szindikátusok feladata, hogy egy táborba tömörítsék az iparosságot.

Az 1921-ik évi törvény, amely a szindikátusokról szól, a tagok szabad tetszésére bizza, mikor lépjenek ki a szindikátusból, tehát a szindikátusi vezetőségek sohasem tevékenykedhetnek szem elől az összesség érdekeit és nem adódik rá módjuk, hogy az összesség rovására önsz érdekeik előmozdítására használják fel iparosvezérei tisztségeiket.

Az anyagi eszközök megszervezése az iparosok szövetkezeti mozgalmanak a legfőbb célkitűzése. Mire van olyan nagy szükség, mint éppen erre? Lehet-e lelket vidámitóbb és kecsgetetőbb feladat, mint vállalkozni arra, hogy az ipar fejlesztése, az egyes iparosok anyagi támogatása és vállalkozásainak forgó tőkével való ellátása érdekében fejtsünk ki hathatós tevékenységet? Iparos szövetkezeteinken keresztül és termelő szövetkezetek alakítása útján az egész iparos társadalom megélhetését biztosítani lehet. Már pedig a megélhetés után a gazdagodás következik, amellyel együtt jár a más tekintetben való függetlenség is. Az iparos szövetkezetek a maguk részéről szintén szövetségekbe és országos viszonylatban unióba tömörülhetnek. Mőd nyílik így arra is, hogy közérdekű és áldásos tevékenységük elérése érdekében támogatásuk egymást és a szövetkezeti szervezet erejének növekedésével egyenes arányban egyre nagyobb és nagyobb pénzforrásokat nyissanak meg az iparosság összessége számára.

Hogy ezt megvalósíthassuk, nem kell ahhoz más, csak erős akarát és némi áldozatkészség. Most, amikor egy ötven éves intézmény végleges eltűnéséről van szó, ne elégedjünk meg azzal, hogy az ipartestületek beszüntetése ilyen nagy űrt hagy maga után, hanem mutassa meg a mai generáció, hogy méltó utóda a nagy ősöknek, — ők az irták a régiakat: „Das Handwerk hat einen goldenen Boden...” — „A kézműiparnak arany az alapja...” Erre az aranyalapra építsük fel jövő boldogulásunkat.

A legiőbb banktanács elvi döntvénye a bemutatóra szóló betétkönyvecskék érvényessége ügyében

A legiőbb banktanács a pénzügyi intézetek által elfogadható betétekre vonatkozóan az alábbi határozatot hozta:

Az 1936 március 11-én hozott határozat értelmében a bankok nem kötelesek kivonni a forgalomból és megsemmisíteni azokat a bemutatóra szóló betéti könyvecskéket, melyeket a banktörvény kihirdetése előtt állítottak ki.

A banktörvény kihirdetése után új betétek bemutatóra, vagy névre szóló, azonban bemutatóra fizetendő azon betéti könyvecskékre, amelyeket a banktörvény kihirdetése előtt állítottak ki, nem fogadhatók el a banktörvény 34. szakasza értelmében másképpen, csak a legfelsőbb banktanács egyenes és külön engedélyével.

A banktörvény kihirdetése óta új betétkönyvek kibocsátása, amelyek bemutatóra fizetendők, szintén csak a legfelsőbb banktanács kiadott engedélyével végezhetők.

A banktanács hatályon kívül helyezte az 1934 október 24-én kelt azt a határozatát, amelyben 20.000 leiben maximálta az ugyanazon banknál egy betétes által névre szóló azonban bemutatóra fizetendő betéti könyvecskékre elhelyezhető összeget.

Azok a bankok, amelyek a legiőbb banktanács től engedélyt kaptak névre szóló, de a bemutatóra fizetendő betéti könyvek kiállítására, kötelesek kérni a hatályon kívül helyezését azoknak a megszigorító intézkedéseknek, amelyek a banktanács azon határozataiban szerepelnek, amely határozatok engedélyt adtak a fentebb jelzett betéti ügyletek lebonyolítására.

A KIS HAMIS.

Csöpike három és fél éves. A napokban egy versikét szavalt el a tantijának. A versike, amelyet állítólag az óvodában tanult, így hangzik:

Kedves nagysádd, mit kívánok?
Adj egy csókot szapordra,
Még egyet, még egyet,
Élvezzük az életet...

GUTE AUSSICHTEN.

„Ein Geologe hat ganz andere Zeitbegriffe als wir; für den bedeuten hundert Jahre gar nichts.”

„Was? Und ich habe gestern einem Geologen zwanzig Schilling geborgt.”

Jogesetek a kisipar köréből

A 26 hétig tartó segélyezési időt további tíz héttel csak új betegség megállapítása esetén hosszabbítja meg a betegsegélyző.

A tárgyművelési ülésről kiadott 194/1936 számú döntvénye.

Az alábbi jogesetben szereplő biztosított szív bajban szenvedett és súlyos betegsége miatt 26 hétig kapta a törvény által számára biztosított betegsegélyt. Súlyos szívbetegségének kigyógyulása után a biztosított rövidesen újra beteg lett, de ezúttal már ugynevezett vízi betegséget kapott és ezen a címen még 10 hétre kért betegségi segélyt.

A pénztár a kérelmet elutasította. Az indoklásban megállapított, hogy a vesebaj csak következménye a szívbetegségnek és miután tulajdonképpen csak ugyanazon betegség két változatáról van szó, ezen az alapon a kérelem elutasítandó.

A vonatkozó törvény 11-ik szakasza értelmében a biztosított betegsége esetén ugyanazon betegség miatt 26 hétig jár a betegsegély és 36 hétig, ha orvosi bizonyítvány állapítja meg, hogy a biztosított a 36 hét folyamán 12 hétig más betegségben is szenvedett. Eszerint az első betegségnél a másik betegség nem lehet következménye, hanem két külön betegségnél kell bekövetkeznie, hogy a betegsegélyezés 26 hetes időtartama meg hosszabbítható legyen.

A fenti jogesetben eszközölt orvosi vizsgálat megállapítása szerint a biztosított súlyos szív bajának fokozódása folytán állott elő az ugynevezett vízi betegség, tehát ugyanazon betegség két tüneti formában jelentkezett és így az említett 11-ik szakasz értelmében el kellett utasítani a beteg munkás kérelmét.

A delegált megbízott nem esik a munkügyi törvény rendelkezés alá.

A bucaresti munkabírószék első szakbizottságának 810-1936. szám alatt hozott első határozata.

Egy bonyolalmas munkügyi perrel kapcsolatban a címben megjelölt munkabírószági fórum megállapította, hogy a felperes saját állítása szerint is mint az alperes részvénytársaság igazgatóságának delegáltja, tehát mint meghatározott egykorre beosztott személyiség végzett tevékenységet a vállalat keretében és nem a szolgálati viszonyra vonatkozó szabályok szerint volt alkalmazásban. Mint a vállalat igazgatósága által delegált igazgató a meghatározott elvi szabályok szerint csak ellenőrző működést fejtett ki a vállalati alkalmazottak és a kereskedelmi ügymenet felett. Feladata ellenőri tevékenységben nyilvánult meg a felügyelő-bizottság mellett és így mint delegált adminisztrátor nem áll munkügyi jogviszonyban a társasággal, miért is a részvénytársaság ellen beadott keresete nem tartozik a munkügyi bíróság alá.

Közi: KELE SANDOR dr.

Meghosszabbítják a kivételes pénzügyi rendelkezéseket.

Ismeretes, hogy még 1932-ben törvényt hoztak bizonyos kivételes pénzügyi rendelkezésekről, amelyeknek az volt a célja, hogy az állami költségvetést biztosítsák. Tekintettel arra, hogy az általános gazdasági krízis, mellyel a törvényt annak idején indokolták, azóta nemcsak, hogy nem enyhült, hanem még súlyosbodott, a pénzügyminiszter törvényjavaslatot nyújtott be a parlamentnek a kivételes intézkedéseknek 1936-37. évre vonatkozó meghosszabbítása iránt. A nyolc szakaszból álló törvénytervezet első sorban a közhatalóságokat érdeklő pénzügyi adminisztrációs intézkedésekre vonatkozik.

INDOKOLÁS.

— Hallottad, hogy a tegnap a Palace kávéháza előtt meztelenre vetkőzött egy férfi?
— Nem hallottam, de miért lenne azért brili?
Biztosan nem volt pénze ruhájára.

Az egyházak is létesíthetnek ipariskolákat és kisebbségi tanoncotthonokat

(Az ipartörvény szenátusi tárgyalása során Gyárfás Elemér dr. magyarpárti szenátor több módosító indítványt terjesztett elő. A szenátus az indítványokat elfogadta. Ezek közül fontos az, amelyik jogot biztosít a történelmi egyházak szervezetek részére, hogy ipariskolákat állítsanak fel és azok tannyelve az inasok anyanyelve legyen. A román nyelvet, irodalmat, történelmet és földrajzt ezekben az iskolákban is románul tanítják.)

Az új ipartörvény rendelkezése szerint az iparostanoncok három éven át kötelesek szakiskolát látogatni és csak annak elvégzése után lehetnek segédek.

Egy másik elfogadott indítvány megadja az egyházaknak azt a jogot, hogy kisebbségi tanoncotthonokat létesítsenek. A részletes vita során Gyárfás Elemér az ipari tanfolyamok és tanoncotthonok létesítésével kapcsolatosan még több kisebb módosítást is előterjesztett, amelyek legtöbbjét a szenátus szintén elfogadta.

Miniszteri rendelet a nyersbőrök forgalmi adójának új beosztásáról

A körrendelet szerint a husiparosokat mentesíteni kell a speciális regiszter vezetése alól. — A jövőben minden husiparos köteles a vágóhidról kihozott, levágott állatok után a forgalmi adót megfizetni.

A pénzügyminiszter körrendeletet küldött az összes pénzügyigazgatóságokhoz, amelyben a nyersbőrökre vonatkozólag a forgalmi adó kivételére és megállapítására vonatkozóan új utasításokat ír elő.

A rendelet szerint az 1935. április 1-én kelt forgalmi adótörvény értelmében a törvényhez mellékelte táblázat C) listájában vannak feltéve és így három százalékos forgalmi adó alá esnek a vámtarifa 84-ik szakaszában felsorolt következő bőrök:

Bivaly, ökör, tehén, borjú, juh, bárány, kecske, gida, ló és disznóbőrök szőrrel vagy anélkül, valamint minden már előbb megnevezett bőrök, a prémbőr készítésére alkalmasok kivételével.

és pedig a) nyers állapotban, b) sóva, c) szárítva, vagy csáválva.

Az E) listában szerepelnek és így mentesek a forgalmi adó alól a vámtarifa 75-ik cikkében felsorolt következő bőrök:

Prémbőrnek való juh, bárány, kos, kecske, gida, szarvas, őz és kutyaőr, ha nemcsonkoltak kivételével.

Mint hogy tehát a 84-ik szakaszban felsorolt fenti bőrök is csak akkor esnek három százalékos forgalmi adó alá, ha nem alkalmasak prémbőr készítésére, ennél fogva, ha az utóbb említett és a 75-ik szakaszban megnevezett állatbőrök szőrme nélkül kerülnek forgalomba, három százalékos forgalmi adó alá esnek, míg ha szőrme is van rajtuk, akkor forgalmi adómentesek.

A miniszter pontosan előírja azt a módot, amely szerint a forgalmi adót meg kell állapítani. A vágóhidról kijövő, összes áruknál a következő eljárást kell lefolytatni.

Egyetértésben a mézárókkal, akiket mentesíteni kell a minden egyes állatra vonatkozó különös speciális regiszter vezetése alól, mérlegeléssel kell megállapítani minden darab állatbőr súlyának középértékét.

A vásárokról szerzett adatok alapján meg kell állapítani továbbá azt, hogy milyen középérték adják el kilógrammonként a különböző fajta állatbőröket. Az így megállapított középérték után kell azután kivetni a három százalékos forgalmi adót. Ennek folytán

a jövőben kivétel nélkül minden mézárós köteles lesz a vágóhidról kihozott levágott állatok után az állatok számának megfelelően a forgalmi adót kifizetni.

Az ellenőrzés megkönnyítése céljából ezt a forgalmi adót a vágóhidaknál fogják beszedni, a már korábban levágott állatokat onnan hozzák és pedig a vágóhid törvényei alapján.

Megjegyezi még a rendelet, hogy Bucarestben a forgalmi adó megállapítása nagyon meg van könnyítve azért, hogy a fővárosi nagykereskedők köre segíti a kincstárt az adókövetésnél.

CONVOCARE

Comitetul Industrişilor din Arad va ţine la 12 Aprilie 1936, orele 4 p. m.

adunarea generală ordinară

În sala Casei Culturale a Industrişilor, la care cu onoare invităm membrii. — Intrucât membrii nu se vor prezenta în numărul cerut de statute, adunarea se va ţine cu 8 zile mai târziu, la 19 Aprilie 1936, la aceeaşi oră, în acelaşi loc şi cu ordine de zi identică, fără considerare la numărul membrilor prezenţi.

Arad, la 25 Martie 1936.

Diracţiunea.

Ordinea de zi:

1. Raportul Direcţiunii asupra gestiunii anului 1935. Statistica membrilor.
2. Aprobarea bilanţului şi a socotelilor finale.
3. Raportul Comisiei de cenzori şi decizie asupra acordării descărcării.
4. Stabilirea bugetului pe anul 1936.
5. Alegerea a) Alegera de 4 membri pe timp de 3 ani în locurile devenite vacante şi Direcţiunea. b) Alegera de 2 membri supleanţi în Direcţiunea pe timp de 3 ani. c) Alegera de 20 membri în Comitet pe timp de 3 ani şi a 5 membri supleanţi în comitet pe timp de 3 ani. d) Alegera a 5 membri în Comisia de cenzori pe timp de 1 an şi 3 membri supleanţi în Comisia de cenzori pe timp de 1 an.
6. Propuneri.

MEGHÍVÓ

Az Aradi Iparos Otthon 1936. április 16. 12 óra d. u. 4 órákor tartja meg

rendes évi közgyűlést.

az Iparos Kulturház dísztermében, melyre a tagokat tisztelettel meghívjuk. Amennyiben a tagok nem jelennek meg határozatképes számban, úgy az alapszabályok értelmében 8 nappal később azaz 1936. április 24-én tartatik meg, tekintet nélkül a megjelent tagok számára, ugyanazon órában és azonos napirenddel.

Arad, 1936. március 25.

Igazgatóság.

Napirend:

1. Az Igazgatóság jelentése az 1935. évről, ezzel kapcsolatban jelentés az újonnan belépett és elhált tagokról.
2. A számszámadások megvizsgálása.
3. A számvizsgálóbizottság jelentése és a felmentvény megadása tránti határozathozatal.
4. Az 1936 évi költségvetésről megállapítás.
5. Választások: a) Az igazgatóságban lejárt és megújult tagsági helyekre 4 igazgató választása 3 évre, b) 2 igazgatósági póttag választása 3 évre, c) 20 rendes választmányi tag választása 3 évre, d) 5 számvizsgálóbizottsági rendes tag választása 1 évre és 3 számvizsgálóbizottsági póttag választása 1 évre.
6. Indítványok.

KITUNÓ PARTI.

Két régi barát találkozik.

— Hallom, — mondja az egyik — hogy megházasítottál és egy csúnya nőt vettél el.

— Igen, — mondja a másik — de ez az egy rossz tulajdonságával szemben van egy műlő...

— Lefo.

— Nem. Egy műlő jó tulajdonsága.

Szabó Béni, Laár Ferenc, Kreuter és Herzog képviselők hősie küzdelme után a képviselőház golyóval is megszavazta az ipartörvényjavaslatot

A magyarpárti és németpárti képviselők minden lehetőséget elkövettek, de lényeges módosításokat nem sikerült kiharcolniuk.

Végérvényesen a munkakamarák kezébe jut az ipartestületek vagyona

A képviselőház hétfőn délutáni ülésén Nistor miniszter felolvasta a királyi kéziratot, az Astra és az Unió vagongyárai Braszovba való költöztetéséről szóló törvényjavaslatot kapcsolatban.

Több törvényjavaslat beterjesztése után megkezdtek az ipartörvény vitáját.

A Német Párt részéről Herzog képviselő szövegezt a javaslatot. Kifogásolta a javaslatnak azokat az intézkedéseit, amelyek a tanoncok iskolai előképzését csak négy elemi osztályban állapítják meg és amelyek rövidebbre fogják a tanoncok képzési tanfolyamok időtartamát. Azután az ipartestületek vagyonának elkobzásáról, illetve a vagyonnak a munkakamarákba való beosztásáról beszélt.

— Az iparosok egy része, — mondotta, — nem is tagja a munka és kereskedelmi kamaráknak és akik tagjai is, azoknak nincs döntő fontosságuk és fontosabb szerepük ezekben a kamarákban. Így a vagyon, amelynek eredetét figyelembe véve, kizárólag az iparosoké és amelynek meg van a maga rendeltetése, elvonatik ettől a rendeltetéstől.

Kérte azután, hogy az ipartestületek alkalmazottainak egészségi állapotáról gondoskodás történjen.

A Magyar Párt nevében Laár Ferenc lépett a szövegre és kijelentette, hogy Szabó Béni képviselő helyett beszél, aki nem lehet jelen az ülésen és az ő általa készített beszédet olvassa fel.

— Az ország iparosai, — mondotta — 1920 óta minden kormányhoz azaz a kéresekkel folyamodtak, hozzon új ipartörvényt, amely minden tekintetben feleljen meg a kívánalmaknak. Annál is inkább tették ezt, mert kormányaink minden más társadalmi osztálynak gondját viselték, csak éppen az iparos társadalmat részesítették mostoha bánásmódban. Megállapítottam, hogy a jelenlegi javaslat sok olyan intézkedést tartalmaz, amelyeket rég várnak az iparosok, de rá kell mutatnom arra is, hogy a javaslatnak sok kifogásolható része van.

Alapvető hibája a javaslatnak, hogy beszünteti az iparosok intézményeit, amelyeknek olyan ragyogó múltjuk van, anélkül, hogy hasonló és ugyanolyan önkormányzati jogkörű intézmények felállításáról gondoskodnék.

Ha az iparos osztály arra kényszerül, hogy megmaradjon a munkakamarák keretei között, akkor lassanként el fogja veszíteni társadalmi helyzetét, mint középiskolai és egybe fog olyadni a munkásokkal, amit az iparos társadalom elszegényedése is elősegít.

Amikor a kormány erős román középiskolai akar létesíteni, nehéz megérteni ezt a rendelkezést, amely a mestereket erőszakkal befelé tojja, a munkások táborába. A javaslatnak tehát az az alapvető hibája, hogy a munkakamarák rendszerét fogadta el az ipartestületekre.

Az ipartestületek számlálatlan milliót képviselő vagyonát az iparosok hozzájárulásából gyűjtötték össze, ennek beosztása tehát igazságtalan rendelkezés. Tudni kell, hogy minden munkakamarához több vármegye tartozik és a megválasztott ipartestületnek vagyonát a testület alap szabályai értelmében csak az ottani iparosok közt lehet felhasználni.

Hivatkozom a Constatul Legislativ véleményezésére, amely szerint a javaslat erre vonatkozó szakaszainak olyan fogalmazást kell adni, amely szerint az ipartestület: átalakulnak iparos egyesületekké és az ipartestületek vagyona ezekre száll.

A javaslat véglegesen beolvastja az iparosokat a munkakamarákba, ahol pedig nem ren-

delkeznek hozzájuk méltó befolyással. Pedig az ipartestületek intézményét az egész országra ki kellett volna terjeszteni az ipartörvény módosítása során és állandóan növelni kellett volna hatás körüket, mint ahogy ez a nyugati államokban

Szabó Béni utolsó kísérlete is eredménytelen...

A képviselőház következő ülésén folytatta a kisiparostörvény szakaszokénti vitáját. Ennek során a munkügyi miniszter a kisiparos fogalmának meghatározásánál — mely szerint kisiparosok azok, akik legfeljebb 10 fizetési alkalommal, vagy legfeljebb 20 kőrös géppel dolgoznak — azt a magyarázatot adta, hogy

a fizetési alkalmasítottak köze nem számítanak a tanoncok, vagy magántisztviselők.

A továbbiak során annak a szakaszának a tárgyalásánál, amely az ipartestületek vagyonának a munkakamarákba való beosztásáról szól, Szabó Béni a Magyar Párt nevében módosító indítványt terjesztett be. Indítványával kapcsolatban rövid beszédet mondott, amelyben ismételtén kifejtette, milyen lehetetlen állapotokat teremt az az intézkedés, hogy az ipartestületek vagy-

onát a háború óta. Ha pedig a kormány meg helyezi az ipartestületek intézményét, akkor ehhez hasonló intézményt kellett volna létesíteni, mert az iparosoktól sokan fog tudni lemondani éves adósságokról, aminek pedig arról a vagyonról, amelyet annyi gyűjtöttek be.

Az iparosoktól sokan ismerték el saját szervezete a munkakamarák intézményét és ha mostanig mégis részt vett azok megszervezésében, csak ideiglenes jelleggel tette, mert a munkakamara ünnepélyesen és határozottan megígérte, hogy iparoskamarák fognak rövidesen létesülni. A munkakamarák nagyon fontos intézmények, munkástestvéreink érdekeinek megvédése szempontjából és örvendünk, hogy az az osztály megkapta végre a saját érdekvédelmi szervét, de az iparosok számára ez az intézmény nem jelent megfelelő érdekvédelmet, mert az 5 számú ebben az intézményben elenyésző a munkások és a magántisztviselők számához képest.

Laár Ferenc végül befejezte Szabó Béni beszédének felolvasását, kijelentette, hogy a javaslatot nem szavazza meg.

nát a munkakamarákba olvasztják be. Mert ilyen formán például előfordul az az eset, hogy a gheorgheni ipartestület vagyona a bacui munkakamarába olvasztódik be. Ha a ház a módosító indítványt nem fogadja el, az ipartestületek minden bírói ut igénybevételével küldeni fognak vagyonuk megmentéséért.

Kreuter németpárti képviselő érvelve tárogatta Szabó Béni indítványát. Heves vita keletkezett a javaslat előadója és a kisebbségi képviselők között, végül azonban a ház mégis elvetette a módosító indítványt és maradt a törvényjavaslat eredeti, sérelmes formájában.

A többi szakaszt ezután gyors egymásutánban letárgyalták a végül a képviselőház golyókkal is megszavazta a kisiparos törvényt.

Átadták nemes feladatának az aradi ipartestület aggmenházát

Az ünnepélyes avatás a hó 19-én lesz. — Ezen az ünnepségen fogják leleplezni Olariu Justin ipartestületi díszelnök művészi arcképét is.

Banaösleges és meghatározó keretek között adták át rendelkezésének szerdán délelőtt az aradi ipartestületben elhelyezett agg iparosok menházát, amelyet a város iparostársadalmának áldozatkészsége létesített, hogy az elaggott és nélkülöző iparosok otthon találjanak. Az ipartestületi előjáróság, valamint a helybizottság tagjaiból alakult elnökség vezeti a menház ügyeit. Moskovitz Izidor az elnöke az agilis bizottságnak, amelynek tagjai mindent elkövetnek, hogy iparostársaikkal együtt a nemes cél érdekében hatékosan dolgozzanak.

Moskovitz Izidor a szerdai megnyitón beszédet mondott, melyben hangsúlyozta, hogy azokat az iparosokat, akik itt laknak, úgy fogadják, mint családtagokat, az aradi iparosság családtagjait. Steigerwald Alajos ipartestületi díszelnök megköszönte a vezetőségnek azt a munkát, amelyet eddig kifejtett a menházért. Ezután az izlésesen megterített asztalnál helyet foglaltak a menház lakói, hogy első, ünnepélyes ebédjüket efogyasszák.

A menház gondnoka Porcán Lajos és neje, ezenkívül egy helybizottság alakult, amelynek tagjai Pápay Lajosné, Dein Paula, Panker Viktorné, Bodrogean Aurelne, Moskovitz Izidorné, Feier Stefánné és Baranyi Ferencné. A bizottság feladata, hogy felváltva ellenőrizze a menház ügymenetét, hogy esztális minden tekintetben megfelelő módon biztosítsák az intézmény zavartalan működését.

Érdekes megemlíteni, hogy a menház berendezését lelkes aradi iparosok ingyen készítették el, a fehérneműt a helybizottság tagjai saját kezükkel készítették. Az ellátás a legteljesebb mértékben kielégítő, amennyiben megfelelő összeget irányzott elő a vezetőség a menházi lakók élelmezésére. Gondoskodott a vezetőség arról is, hogy az elaggott iparosok orvosi felügyeletben

is részesüljenek, a menház orvosai dr. Botk Aurel választották.

A menház tágas, világos, egészséges helyiségei barátságos otthont nyújtanak az öreg lakóknak. Két tágas lakosztoba és egy betegosztoba, impozáns ebédlő helyiség, csupa ablak olvasó- és tárgyalószoba áll az aggok rendelkezésére a szükséges mellékhelyiségek kivételével. Tizenhat teljesen felszerelt ággyal várja öreg lakóját, de a menháznak eddig csak nyolc lakója van. Itt adjuk a neveiket: Rosmanith Géza volt butorgyáros, Nyíri Csátár cipész és neje, Náder Gyula kécs, Lengyel György csismadai, Kaiser Antal szabó, Rothmüller János mészáros ösvégye és Priegel Károly szabó. A vezetőség rendelkezésére álló alap arányában fokozatosan telni fogják a menház lakóinak számát. A jelenlegi alap tíz agg iparos elhatározására elégséges, így két hely még betöltésre vár.

Egyébként a menház hivatalos átadását és az ezzel kapcsolatos nagyszabású ünnepséget április 19-én tartják meg.

Az aradi ipartestület kedden megtartott előjárósági ülésének határozata értelmében az aggmenház megnyitására rendezendő díszgyűlés keretében leplezik le Olariu Justin ipartestületi díszelnök arcképét is, amelyet Balta Frigyes, az ismert aradi festőművész festett. A díszgyűlést Vulcu I. Maxim fog elnökölni, Gabos Jenő dr. ügyész az aggmenház felavatása, Moskovitz Izidor alelnök az arckép leleplezése alkalmából tartanak ünnepi beszédeket.

ERZESTELENTES NELKÜL.

— Tegnap én is fogat hasítottam.

— Fájdalom nélkül?

— Nem egészen. Mikor másodszor rugtam hasba a fogorvost, kissé fájt neki.

Jelentős kedvezményekben részesül, aki adóhátralékát kifizeti

Az állami tartozások rendezéséről szóló törvényjavaslaton, amelyet annak idején ismertettünk, utolsó percben néhány lényegesebb módosítás történt.

Többek között arról volt szó, hogy külön törvényjavaslat fog készülni a kihágásokból eredő állami követelések likvidálásáról, utólag azonban ezeket a különlegeseket is belevették az adóhátralékok rendezéséről szóló törvény szövegébe.

Ezerint az 1934 április elseje előtt megállapított kihágásoknál a rendezés úgy fog történni, hogy az állam megelégszik, ha az érdekelt fél megfizeti az esedékes adót és annak egytizedét. Kivételt képeznek ez alól az olyan kihágási összegek, amelyek mérséklését, vagy elengedését külön törvények tiltják. Ugy az eredeti adótartozást, mint a bírságot részint készpénzzel, részint pedig adóbonókkal, vagy 1934 évi 3 százalékos konszolidációs kötvénnyel lehet majd fizetni.

Másik fontos módosítása a javaslatnak az, hogy az állami követelések és tartozások kompenzációs lehetőségét kiterjesztették az 1934-35 és az 1936-37 évi költségvetésekre is, de csak olyan értelemben, ha az ezen évekből eredő követelést 1934 április elseje előtről származó tartozással akarják kompenzálni.

Kiterjesztették a kompenzációs lehetőségeket abban a vonatkozásban is, hogy különböző költségvetési évekből származó követeléseket és tartozásokat is lehessen kompenzálni. De itt is az a feltétel, hogy az adós és a hitelező egy és ugyanazon személy legyen, amely esetben az illető akármelyik megyében fennálló bármilyen szöveti tartozását kompenzálhatja, akármilyen hatóságtól eredő és akármilyen megengedett költségvetéshez tartozó követeléssel.

RADIKALIS ELINTÉZÉS.

Krix azt mondja a kávéházban Kraanak:

— Gyűlöltöm ezt a Mandulát, ezt az erőszakos frátert, szeretnék valami módon kibabrálni vele.

— Van egy ötletem, — feleli Krix.

— Halljuk.

— Hallottam, hogy eladtál hat pár harisnyát egy borhajnalnak, aki nem fizetett. Igaz ez?

— Igaz.

— Akkor cedáld ezt a követelésedet Mandulára. Meg fogja enni és megszabadulsz tőle.

Borászati alapot létesített a földművelésügyi minisztérium a hazai fajbortermelés elősegítése érdekében.

A romániai borkivitel, mint ismeretes, annyi nehézségbe és olyan súlyos akadályokba ütközik, amit már csak kormányintézkedésekkel lehet leküzdeni. A földművelésügyi minisztérium kezében működő borászati bizottság kezdeményezésére és indokolt előterjesztésére a földművelésügyi minisztérium a borkereskedelem szabályozásának és elősegítésének biztosítására egyelőre 8 millió lejt kitevő borászati alapot kíván létesíteni.

Ennek a tekintélyes alapnak elsősorban az lesz a célja, hogy fedezze a szükséges kiadásokat, hogy az ország minden részéről meghatározott kiváló minőségű szőlőfajtákat szállítsanak egyes helyekre, ahol a szállítványokat ki fogják préselni és szakszerűség útján megállapítják a romániai borok fajminőségét és jellegzetességét. Ez az eljárás a kivitel szempontjából rendkívül fontosággal bír, mert csak úgy lehet számítani a romániai borok kivitelére, ha a borok fajtisztasága, kiváló minősége a külföld előtt ismeretes.

Ha a kísérletek sikerülnek fognak, ami nem lehet kétséges, mert Romániában igen sok vidéken kitűnő fajszőlőket termelnek és ha a kormányintézkedések kötelezni fogják a szőlőtermelőket, hogy fajszőlőket teljesen elkülönítve és az egyszerű és közönséges szőlőfajtákkal össze nem keverve préseljék és ha kötelező lesz, hogy a külföldre szánt borok előzetes szakszerű vizsgálat alá kerüljenek, számíthatunk a romániai borkivitel megerősödésére és reményünk lehet arra, hogy a nyugati államok a mi borainkat is szívesen fogják vásárolni.

Pénzügyminiszteri rendelet a külföldi képviselők és ügynökségek megadóztatásáról

A pénzügyminiszter rendeletet adott ki a külföldi vállalatok, gyárak és más cégek itteni képviselőinek, ügynökségeinek vagy kódájának kereskedelmi és foglalkozási (professzionális), adó megállapítására vonatkozóan.

A rendelet alapján a vállalatok 15 (tizenöt) napon belül összes képviselőiket az eredeti mellékletekkel együtt a pénzügyigazgatóságon kötelesek bejelenteni. Csatolandók:

1. A képviselői szerződés, de ha ilyen nincs, akkor a levél vagy más hasonló írat nyújtandó be. 2. A képviselt cégek neve és az az időpont, amelyről kezdve a képviselőket vállalták. 3. Az állam vagy magánfelek részére történt szállításokról szóló szerződések, a fizetési feltételek; az átadott árukat tartalmazó minden kimutatás. 4. A képviselőt személyzetének jövedelméről és egyéb foglalkozásáról szóló kimutatás. 5. Az adóhelyiség lakbérértékéről szóló kimutatás, vagy pedig a lakás lakbérértékét tartalmazó írat.

Nagyon fontos, hogy mindenki eleget tegyen a felhívásnak, mert különben súlyos bírságot vetnek ki rá.

A miniszteri rendelet szerint külföldi vállalatok

A hitelező feltámasztásával akarják

a gazdasági válságot legyőzni.

A Vittorul írja

Constantinescu bankkormányzó nemcsak beszámolót, de programot is adott. Sok akadály tornyosul a normális gazdasági élet útjába s a hitelező feltámasztásával akarják a gazdasági válságot legyőzni. A kormány már mindent megtett. Törvényeket hozott a kötelességek teljesítésének biztosítására, most a jegybankon a sor, hogy kiegészítse a munkát s maga is közreműködjen a helyzet megjavításán. Van elég pénz ehhez, amint a pénzügyintézetekben elhelyezett és az építkezésbe fektetett milliárdok igazolják. — Oda kell irányítani a pénzt, ahol hasznára lehet a termelésnek. Meg kell rostálni és osztályokba kell sorozni a bankokat a szaporítani kell számukat azokban a vidékeken, ahol szükség van erre. Így a jegybank a kereskedelem tekintélyét emelni fogja és közre működik majd az élet olcsóbbá tételében. Ezt a célt fogja szolgálni az aranyterelés megsegítése külföldi tőke bevonásával. A jegybank ezenkívül a földművelésügyi és ipari termelés terén is eleget tesz hivatásának. A devizakereskedelemmel való felhagyás folytán több mód lesz a kifizetett célok gyors megvalósítására.

SCHLAU.

„Warum machen Sie auf der Photographie ein so trauriges Gesicht?”

„Ich schicke sie meiner Frau, die zu der Schwiegermutter aufs Land gefahren ist, und wenn ich zu fröhlich darauf aussehe, kommt sie gleich zurück!”

Hajmosó

„hajszárító

készülékek és más

fodrászati cikkek

olcsón, szakszerűen

Köszeghy Sándor Fia

Arad,

Bul. Reg. Ferdinand 63-65.
volt Dengli-ház.

hatnak kell tekinteni minden olyan kereskedőt, vagy iparost, akinek külföldön van a lakhelye és akár egyéni, akár társaság formájában működik.

A külföldi vállalat az áruát nálunk közvetlen számlázással vagy pedig képviselő útján hozhatja forgalomba. Ha az áru közvetlen számlázással adja el, úgy külön megadóztatásnak nincs helye, de ha a külföldi vállalat ügynök, képviselője kódája, stb. után hozza forgalomba az árukat, úgy alkalmazni kell a módosított adótörvény 2-ik cikkének intézkedéseit és meg kell adóztatni.

Hogy valamely vállalat közvetítő útján hozza-e nálunk forgalomba az áruát, nem szükséges hivatalos meghívás és elegendő a levelezés vagy más hasonló írat is. Ez utóbbi esetben a külföldi vállalatok romániai képviselői kötelesek 15 napon belül, tehát április 4-ig a fenti bejelentést megtenni az adókvető pénzügyigazgatóságnál.

Az ilyen képviselők adóját elsőfokon az adókvető bizottság állapítja meg az adótörvény 39-ik cikkének 2-ik pontja szerint. A minimális adóra vonatkozó utasítás itt nem alkalmazható.

„Minőségben tudunk konkurrálni, de árban nem”...

Az egyik legnagyobb romániai konzervgyár ajánlatot tett lengyelországi és finnországi cégeknek barack-, narancs- és egyéb gyümölcskonzervek szállítására. Az ajánlatot rendkívül kedvezően fogadták és megállapították, hogy a mi konzerveink minőségben, aromában jóval felülmúlják az angliai, sőt a kaliforniai konzerveket is. A rendelet a gyár mégse kaphatta meg. Az ok: az ár nem volt megfelelő. A konzervgyár kétségbeesetten próbálkozott az árak leszorításával, de a problémát nem tudta megoldani, mert a pénzügyi hatóságok semmi hajlandóságot nem mutatnak arra, hogy a fogyasztási taxát elengedjék az exportra szánt gyümölcszínél felhasznált cukor után.

FO A STILUS.

— Hova mész?

— Az Operába.

— Ilyen borotválatlanul?

— Na hallod, hiszen a Szzevillai borbélyhoz megyek.

„A közigazgatás jó menetének egyik feltétele az ügyek mentől tökéletesebb elintézése”...

A Dimineața írja:

Az összes ardeai kisebbségi képviselők szóvá tették a parlamentben az anyanyelv használatának kérdését. Mind az ardeai románság vezetőinek munkájára hivatkoztak, akik a magyar parlamentben, mint népgyűléseken s sajtóban a román nyelv használatáért harcoltak. A kisebbségi magyar és német lapok egész terjedelmében közölték Willer dr. és Hapok Ottó képviselők beszédeit s magyarázatot fűztek ezekhez. A két kisebbségi politikus tapintatosan foglalkozott ezzel a kérdéssel s Vasile Goldiera s Teodor Mihaila hivatkoztak. Következtetéseik volnának, ha kitartanánk a régi elvek mellett, melyekért tegnap harcoltunk. Azok kedvéért, akik fascizmust hírdetnek, nem szabad elhanyagolni ezt a kérdést. A közigazgatás jó menetének egyik feltétele az ügyek mentől tökéletesebb elintézése. A kisebbségek által lakott területen a tanácsokban az általuk beszélt nyelven kívül más nyelven kiértesztés nincsen megengedve. Nem volna bölcs megoldás és kincs is lenne, ha állandó tolmácsokat alkalmaznának a falusi tanácsokban. Eltekintve attól, hogy más államok mily példát nyújtanak ennek a kérdésnek megoldására, a gyakorlati élet maga is megfelelő megoldást nyújt mindnyájunknak. — Kár minden önkényeskedés és erőszak, mert ez nem változtatható a tényeken. Meg kell kimélni a román államot a felesleges tévedésektől. Békepolitikát és a haladás politikáját kell szolgálni. Az anyanyelv használatát épp oly fanatikusán szolgálják, mint a választottságot.

Az iparostársadalom országos szövetkezeti megszerveződését sürgették a satumarei ipartestület közgyűlésén

A satumarei ipartestület vasárnap tartotta meg rendes évi közgyűlését Kocsis László elnök vezetésével.

Fischer József dr. főtitkár beszámolójában vázolta a testület küzdelmes elmúlt esztendejét és jelezte, hogy a kormány tevékenységéből következtetve nincs kizárva, hogy ez a közgyűlés az utolsó ilyen összejövetele ennek a szervezetnek.

Kocsis László elnök szintén a készülő új ipar törvény ellen szólt és azt kívánta, hogy állítsák fel a kézműipari kamarákat.

Bejelent, hogy hónapokkal ezelőtt mozgalom indult Satumaren az iparos hitelszövetkezet megalapítása érdekében. Ma már több, mint 300 tagja van a szövetkezetnek és így az alakuló közgyűlést rövidesen megtarthatják.

Scholz Emil pénztári jelentése után Barbu Constantin a számvizsgálók jelentését terjesztette a közgyűlés elé, majd a vagyonmérleget ismertették. Ebből kitérnek, hogy az ipartestület több alapítvány felett rendelkezik, így a tanoncok jutalmazására is nagyobb összeg áll rendelkezésre.

Fischer József dr. főtitkár a szövetkezeti mozgalom fontosságát ismertette. Az élet nem ismer megállást. Új lehetőséget kell keresnünk, kiutat a mai áldatlan állapotokból. Az iparosnak tökére van szüksége, ami jelenleg nincs. Lehet egy iparos vagyonszerző ember, forgó tőke felett

mégse rendelkezik, mert vagyona ingatlanban fekszik és hiába van meg ez a fedezet, kölcsönt mégse kap rá. Nem marad más hátra, minthogy a dolgozó középosztály önmagából izsadjon ki, koplalja meg a forgó tőkét és megalakítja a szövetkezeteket, önmagát táplálja. Románia nincs abban a helyzetben, hogy a kisipart kisebb vagy nagyobb kölcsönökkel támogassa, mert a trösztök és mammut-vállalatok hatalmas igényei mellett erőltén az iparos társadalomnak segítséget nyújtó keze.

Az ardeali iparosságnak sürgősen meg kell mozdulnia, ha nem akar minden szervezet nélkül maradni.

Fischer dr. után Maior Andrei javasolta, hogy tekintettel az életbe lépéshez közeledő új ipartörvényre, indítsanak országos akciókat arra vonatkozólag, hogy az iparosságot szakmai szervezetekbe tömörítsék.

Előnk vita kezdődött Maior indítványa felett, végül is, az előjáróság hatáskörébe utalták megvitatás végett.

Több felszólalás hangzott el még ezután, amelyekben az iparosság sérelmét tették szóvá. A közgyűlés kimondta, hogy Kocsis László elnök és Fischer József dr. vezetésével a kontárok ügyében, valamint a vásárt járó iparosok érdekében küldöttség járjon el a főispánnál. Végül a testület az új ipartörvény ellen távirati tiltakozást intézett a kormányhoz.

A salontai ipartestület közgyűlése is az ipartestületek fenmaradása mellett foglalt állást

Elkészült tiltakozás az ipartestületek feloszlatása és az ipartestületi vagyonok elvétele ellen. — Mindössze harmincöt ipartestületi tag jelent meg a közgyűlésen Salonta város közel 500 iparosa közül.

Fel akarják oszlatni a salontai iparosok temetkezési egyletét

Vasárnap délután tartotta a salontai ipartestület is rendes évi közgyűlését Hunyadi Géza elnöke mellett. Előnk rámutatott arra a nagy és érthetetlen közönyre, amely mindjobban és jobban elhatalmasodik az iparosok között. A közeli négyezrenyelven tagot számláló salontai iparos közül mindössze harmincötan vettek részt ezen a nagy horderejű kérdéseket vitató közgyűlésen is. Bakos Imre jegyző széles keretben vázolta a vezetőség múlt évi működését, amelyet a siralmas gazdasági helyzet minden oldalról veszélyeztet.

Az elmúlt évi zárszámadás jóváhagyása után az 1935-ik évi költségvetés felolvasására került sor, amelynek egyenlege 420 ezer lejt tesz ki.

A közgyűlés megállapította azt az előterjesztést, hogy 320 ezer lejt tagsági díj 20 százalékát, mintegy 60 ezer lejt, mint köteles követelést kell írni.

Ezután két előjárósági tagot választottak. Gyöngyösi István és Weininger Sándor személyében.

Nagy vita folyt az ipartestületi éterem és az Uránia mozgó átadása körül. Hunyadi Géza elnök a közgyűlés elé terjesztette Lovassy Károly volt bérli azon indítványát, amelyben még az elmúlt év nyarán 15.457 lejt bérösszeget kért, de amelyet az előjáróság a közgyűlés jóváhagyása nélkül nem adhatott meg. Panasza merült fel, hogy Lovassy Károly a kuglizót szétbontatta, a mozgó gépét nem a legelőkeltebb állapotban adta át és a biliárdasztal elavult posztóját sem a legelőkeltebb anyaggal szerelte fel. Hosszu vita után megállapítást nyert, hogy a mozgó gépnél bizonyos kopások mutatkoznak ugyan, de ezért Lovassy Károlyt felelősség nem terheli. Az átvétel alkalmával az ipartestületi előjáróság által felvett jegyzőkönyv szerint mindent kielégítőnek találta. Hosszu vita után a

közgyűlés elhatározta, hogy Lovassy Károly 20 ezer lejes váltóját jogi fenntartással kiadja és ugyanekkor egy öttagú bizottságot delegált, amelynek az lesz a feladata, hogy a függő ügyeket megvitassa Lovassy Károlyval. A bizottság tagjai: Tóth Imre, Kiss Mihály, Bajó Ferenc, Balogh Sándor és Glágor János.

Ezután a közgyűlés teljes egészében megállapította az oradeai ipartestület multhavi tiltakozási határozatát, amit az ipartestületek feloszlatása ügyében hozott és hasonló memorandummal fordult az illetékes miniszteriumhoz.

Az iparosok országos frontjának hathatósabb anyagi támogatására a közgyűlés ezer lejt szavazott meg.

Ekkor Kövesdy János beadványára került a sor, aki azt javasolta, hogy a temetkezési egyletet fel kellene oszlatni. A közgyűlés úgy határozott, hogy ezt a kérdést az előjáróság az érdekeltek tagok bevonásával oldja meg.

Szabó, a kontárkérdés megoldását sürgette. Nyolc óra elmult, amikor az elnök a közgyűlést berekesztette.

WARUM!

Der Dorfpfarrer hatte alle Kinder der Klasse zu Erdbeeren mit Schlagobers eingeladen.

„Ist das nicht viel besser“, sagt er zum Schluss, „als heimlich in meinem Garten zu gehen und Erdbeeren abzubrechen?“

„Ja!“ riefen die Kinder im Chor.

„Und warum ist es besser?“ will der Herr Pfarrer wissen.

Darauf die Kinder: „Weil wir hier Schlagobers dazu bekommen!“

Ismét Szabó András lett a diciosanmartini ipartestület elnöke

A diciosanmartini iparosság múlt vasárnap tartotta meg évi rendes tisztújító közgyűlését, az ipartestület székházában.

A határozatképesség megállapítása után, Szabó András elnök üdvözölte a megjelent iparosokat, majd tartalmas beszéd kíséretében ismertette az iparosság jelenlegi helyzetét.

— Fogjunk össze, — mondotta az elnök, — mert eredményt csak abban az esetben érhet el a diciosanmartini iparosság, ha minden egyes iparos, fajra és vallásra való tekintet nélkül, szívvel-lélekkel dolgozik az ipartestület érdekében, amely minden egyes iparosnak második otthona kell, hogy legyen. Ha széthúzás útná fel a fejét, nemcsak semmi eredményt nem lehet elérni, hanem az az iparosság a végvárának, az ipartestületnek pusztulásához vezetne.

Kéri a közgyűlést megjelenteket, hogy a kicsinyes személyi ellentéteket kizsákbólják ki az ipartestület életéből, mert csak úgy lehet eredményes munkát kifejtetni, az ipartestület felvirágoztatása érdekében, ha mindenki összefog.

A nagyhatású elnöki megnyitó beszéd után Vukotić Ioan gimnáziumi igazgató, mint kormánybiztos mondott beszédet. A legnagyobb megelégedésének adott kifejezést az ipartestület múlt évi működésével kapcsolatban.

A gondosan összeállított titkári jelentést Durugy József olvasta fel. A múlt évi zárszámadásokat és a jövő évi költségvetést a közgyűlés egyhangulag elfogadta, — amely után tisztújítás következett.

Előnk, immár harmadszor, újból Szabó Andrást választották. Alelnökök Olcsvári Sámuel és Cucernan Alexandru lettek, számvevő: Vitéls Ferenc, Cucernan Vasile és Weiss Simon, pénztárnok Wolff János, könyvtárnok: Kovács Gyula, gazda: Szabó Ferenc. Választottak még hat előjárósági tagot.

Marót Sándor estje

április 4-én szombaton az Iparos Otthonban

Bevezető: Tarnóczy Lajos ref. lelkész

Marót előadása: „30 év a királyságban“

F. Bárdy Teréz és Forgács Sándor magyar, olasz, román, francia költők

„Polgári házasság“

Vigjáték.

Dr. Janovics Jenő előadása: „London irodalmi, színházi és filmvilága“

Műsor hátfelő Sándor Ferenc könyvkereskedésében.

HALA ISTENNEK...

Massola otthon ujdógot olvas. Egyszerre csak haza jön a felesége a pólyás trónörökösével és így szól:

— Most főnök a gyermekorvosból, megint lefizessem neki a tartozásunkra egy részletet.

Massola felmész az ujdógból és így szól:

— Hala Istennek. Még két részlet és a miénk a gyerek.

— Idegenforgalmi célokra személyenként hétézer lei vehető igénybe zárt kölcsönökből. A Banca Natională rendeletet adott ki, amely szerint a romániai idegenforgalom céljaira belföldi vagy külföldi zárt kölcsönöket minden külön engedély nélkül személyenként 7.000 leig kiadhatnak a bankok és csak utólag kell értesíteni a Jegybankot az idegenforgalmi célokra kiutalt zárt leiről.

LOGIK.

„Dieser Herr behauptet, vollständig nüchtern gewesen zu sein, als Sie ihn mit Ihrem Wagen niederführten.“

„Das stimmt nicht, er war sehr stark alkoholisiert. Wenn er nüchtern gewesen wäre, hätte er erkannt, dass er betrunken war.“

A családi utlevél után is csak ötszáz lej turisztikai illeték fizetendő.

Megírtuk, hogy újabban minden utlevél után ötszáz lej turisztikai illeték kell fizetni. Eddig azonban még az utlevélbe bevezetett feleség után is külön háromszáz lej illeték kellett ki-egyenlíteni. A miniszterium most ezt a külön il-letéket eltörölte és az újabban kiadott rendelke-més szerint a családi utlevelek után, akármennyi személyre is állították ki, csupán ötszáz lej tu-risztikai illeték fizetendő.

ZENEBARÁT.

— Mondja, melyik archépet vegyem meg a kényomnak, hogy a zongorája fölé akassza? A Mo-zartét, vagy a Beethovenét?

— A Beethovenét. Az süket volt.

Nem kívánja házi kezelésbe venni Cluj város a kéményseprő ipart.

Közelmultban egy sajtókampany ále arra írá-nyuk, hogy Cluj város haladéktalanul vegye há-zikezelésbe a kéményseprő ipart.

A támadás azt hozta fel indoklásul, hogy a kéményseprők majdnem száz százalékban kisebb-ségi és foglalkozásuknál fogva minden román ház kéményébe, illetve konyhájára felelősség nél-kül betekintheznek.

Ez a nagy szabadoság aztán nemzeti szem-pontból káros lehet, mert a kéményseprők híreket vihetnek szét és idegen államok érdekeit is szolgál-hatják.

A támadással kapcsolatban egyik cluji lap munkatársa beszélgetést folytatott a városi ta-nács egyik vezető tagjával, aki kijelentette, hogy a cluji kéményseprés városi ellenőrzés alatt áll, különben is a cluji kéményseprők kitűnő hazafiak és a kisebbségeket se érheti semmiféle vád.

SZEGÉNY GYERMEK.

Feleség: — Ez a gyerek napról-napra fo-b-ban hasonlít rád.

Férj: — Miért? Mit követett el már megint?

Új betegsegélyző helyégeket bocsátanak ki.

Bucurestiből jelentik: Április elsejével bevon-ják a jelenlegi betegsegélyzési helyégeket és he-lyükbe új helyégeket bocsátanak ki. Tanácsos, hogy mindazon vállalatok, amelyeknek április el-sejéig még régi helyegekben való szükségletük van, azokat idejében beszeressék, mert április el-seje után a helyegek az elárúsító helyekről rö-videsen eltűnnek.

Élénk mozgalmi életet tükrözött vissza a targusecuesci ipartestületi közgyűlés

Vasárnap délután négy órakor tartotta meg évi közgyűlését a targusecuesci ipartestület Kovács István elnöke alatt. Elnök ismertetve a tárgyalás alatt levő ipartörvényt, az összetar-tás hangosztatásával nyitotta meg a közgyűlést.

Ezután dr. Várhelyi Ödön titkár olvasta fel jelentését. — Ha figyelemmel kísérjük a mai közgyűlés összes jelentéseit — ugymond — meg-állapíthatjuk, hogy mindamellett, hogy erőnk és teljesítőképességünk úgy külső körülmények, mint az anyagiak hiányában nagyban alászállott, — mégis a targu-secuesci ipartestület, mint az itteni iparosságnak egyedüli hivatalos szerve, az alapszabályokban előírt kötelezettségének és cél-kitűzésének nagy küzdelem árán is igyekezett az elmúlt évben is mindenben teljesen megfelelni.

Majd rátért a múlt esztendőben elhalt ipar-testületi tagokra. A múlt év folyamán elhaltak: Czertner András vendéglős, Kádár Gyula kádár, Molnár Antal építész, Szegedi Gy. Mózes órák és Turóczy István csizmadia mesterek. Indítványo-za, hogy a közgyűlés a nevezettek emlékét jegy-zőkönyvileg örökítse meg.

A jelentés szerint az ipartestület több orszá-gos és ipari jellegű megmozdulásban vett részt, ezenkívül nagyon sok iparos részére útmutatást és tájékoztatót adott.

Az iparos tanonciskola fejlesztése körül is tevékeny munka folyt. A múlt évben is mindent megtettek az iparos tanoncok helyes oktatása és a jövő iparos nemzedék megfelelő művelése érde-kében. Az ipartestület az elmúlt év évrőre ün-nepege alkalmával a jóra való és szorgalmas ipa-ros tanoncokat pénzbeli jutalomban is részesítet-te. Az elmúlt év folyamán a tanonciskolában a tanítás kellő időben vette kezdetét. Az 1935—36 iskolai évre beiratkozott tanoncoknak a száma összesen 109 volt. Sajnálattal állapította meg a jelentés, hogy a tanoncok nem látogatják szor-galmasan az előadásokat, pedig nagyon sok ipa-ros tanonc rá van szorulva a legelemibb oktatás-ra is. Felszólítja a jelentés a tanonctartó meste-reket, hogy tanoncaikat a lehetőség szerint ren-desen engedjék az iskolába. Ezt kívánja a jövő iparosság érdeke.

A kontárkérdés és az ipartörvény problémá-jának találó jellemzése után kimutatást közölt a jelentés az 1935 évben beérkezett ügydarabok számáról, amely 382 db. volt, míg 1934 év fo-lyamán csak 279. Az 1935 év folyamán besze-

gődötetett 68 tanonc, míg 1934-ben 66 és felsza-badult 1935-ben 54 segéd, míg 1934-ben 49. Az önálló és iparendeléssel bíró kisiparosoknak a száma a múltévben 239 volt. Évközben ipariga-szolványt nyertek 15-en, míg visszaadták iparukat 14-en.

Mágori Lázár pénztáros az 1935 évi mérle-gét és zárszámadást terjesztette elő. A számviss-gálók nevében Tóth Gáspár tette meg jelentését. A pénztáros által előterjesztett 1936 évi költség-vetés elfogadása után dr. Fekete András ügyess ismertette az új ipartörvényt igen érdekes és a legapróbb részletet is megértető megvilágítással. Részletesen vázolta a törvény összes hibáit. Az előadást mély figyelemmel hallgatták és egyhan-gulag mondták köszönetet a törvény ismerteté-séért.

Ezután a választmány egyharmad részét, a kiknek a megbízatása lejárt, újították meg csak-nem teljes egészében a régiak újra választásával.

A nemzeti munka védelméről szóló törvény előnyeit azok a románok is élvezik, akik kimaradtak az állampolgársági listából.

A timisoarai munkakamara közlése szerint egy vonatkozó miniszteri rendelet úgy intézkedik, hogy mindazok a románok, akik valamely okból kimaradtak az állampolgársági jegyzékből, — nem-zeti munka védelméről szóló törvény összes elő-nyeiben részesülnek. Ez a gyakorlatban azt jelen-ti, hogy a román állampolgársággal nem rendel-kező románok fiait minden akadály nélkül felve-zik a tanoncotthonokba és hogy a munkakamara a román nemzetiségű munkásoknak még abban az esetben is közvetít munkát, ha azok nem rendel-keznek román állampolgársággal.

A timisoarai munkakamara az utóbbi idő-ben nem valami nagyon viseli szívén a kisebbsé-gi állampolgárok ügyeit. A tanoncotthonokba nem vesznek fel kisebbségi fiút, kisebbségi mun-kás részére pedig nem szereznek munkát. Viszont tagadhatatlan, hogy a munkakamarát és a tanonc-otthonokat leginkább kisebbségi állampolgárok hozzájárulásával tartják fenn Timisoarán.

FOGASZATI RENDELŐBEN.

— Ha aranyra bukkán, ne furjon tovább, mert az a gallérgombom.

Hogyan született meg Robinson.

Írta: ILF ÉS PETROV.

A budapesti Nyugat című irodalmi folyóirat dekameronjainak sorában je-lent most meg az új orosz elbeszélők reprezentatív munkáinak vaskos gyűj-teménye. Érdekes és színes történe-tek ezek, amelyek egyben igen érde-kes írói egyéniségekkel ismertetik meg az olvasót. A jövő 11. és Petrov írópár egyik ügyes satíráját közöl-jük itt mutatónak. Nevettetően és egy-ben szomorúan jellemző ez a remekbe készült kis írásmű a szovjetoroszor-szági viszonyokra.

A „Kalandvilág” című, husznaponként meg-jelenő képeleap szerkesztősége megállapította, hogy hiányt szenved oly szépirodalmi termékek-ben, melyek lekötnei képesek az ifjú olvasó fi-gyelmét.

Volt ugyan egynéhány mű, de nem voltak az igazak. Tulcsok voltak bennük a nyálás ko-molyság. Az igazat megvallva, elkomorították az ifjú olvasó lelkét, nem pedig lekötötték. A szer-kesztő pedig éppen lekötnei akart.

Elhatározták végül, hogy egy folytatásos regényt rendelnek meg. A szerkesztőségi futár meghívással rohant Moldavancev íróhoz és Mol-davancev már másnap ott ült a kereskedői dívá-n a szerkesztő dolgozószobájában.

— Értse meg — magyarázta a szerkesztő — hogy miről van szó. Szórakoztató, friss dologra van szükségünk, te érdekes kalanddal. Nagy vonásokban a regény szovjet-Robinson Crusoe kell, hogy legyen. Olyan, hogy az olvasó ne tudja letenni.

— Robinson? Lehet — mondta az író rövi-den.

— Csak nem egyszerűen Robinson, hanem szovjet-Robinson.

— Hát milyen más? Nem is román!

Az író szűkszavú volt. Mindjárt látni fehe-tett, hogy a tettek embere.

Es tényleg, a regény a kitűzött időre elké-szült. Moldavancev nem nagyon tért el az eredeti-től. Ha Robinson — hát akkor Robinson.

Egy szovjet-ifjú hajótörést szenved. A hul-lám egy lakatlan szigetre sodorja. Egyedül van, védtelenül a hatalmas természettel szemben. Ve-szélyek veszik körül: állatok, liánok, közelgő esős időszak. De a szovjet-Robinson energiától du-z-zadva, legyőz minden legyőzhetetlennek látszó akadályt. És három év múlva egy szovjet-expedíció megtalálja, megtalálja ereje virágzásá-ban. Legyőzte a természetet, kunyhót épített, me-lyet konyhakertek gyűrűjével ültetett körül, há-zinyulákat tenyésztett, tolstovkát varrt magá-nak majomfarkokból és betanított egy papagájt, hogy reggelenként ezekkel a szavakkal költse fel: „Figyelem! Dobja le a takarót, dobja le a takarót! Megkezdjük a reggeli tornát!”

— Nagyon jó — mondta a szerkesztő —, ami pedig a házinyulákat illeti, egyenesen remek.

Teljesen időseztől. Csak tudja, nem egészen vilá-gos előttem a mű alapgondolata.

— Az ember harca a természettel — kö-zölte Moldavancev szokásához híven, röviden.

— Igen, de nincs benne semmi szovjet-jelleg.

— Hát a papagáj? Hiszen nálam ő helyette-šti a rádiót. Gyakorított bemozdó.

— A papagáj — jó. És a konyhakertek gyű-rűje is jó. De nem érződik a szovjetközösség. Hol van például a helyi pártbizottság? A szakerve-zet irányító szerepe?

Moldavancevet hirtelen izgalom fogta el. Mi-helyt megérzte, hogy a regényt visszaautasí-t-hatják, szűkszavúsága nyomban eltűnt. Böbe-szédült lett.

— Honnan vegyem a helyi pártbizottságot? Hiszen a sziget lakatlan!

— Igen, teljesen igaza van, lakatlan. De helyi pártbizottságnak lennie kell. En nem va-gyok a szó művésze, de a maga helyében bevet-tem volna. Mint szovjetelmelet.

— De hiszen a regény egész tartalma arra van felépítve, hogy a sziget lakat...

Itt Moldavancev véletlenül a szerkesztő sze-mébe nézett és a szó a torkára forrt. A ezemek oyan tavasziak voltak, olyan márciusi üresség és olyan kékség érződött ki belőlük, hogy megalku-vásra határozta el magát.

— Talán igaza is van, — mondta ujját fel-emelve. — Persze. Hogy is nem jöttem rá mind-járt. Ketten menekülnek egy hajótörésből: Robinsonunk és a helyi pártbizottság elnöke.

„Reális költségvetést csak a lét-minimumból kiindulva lehet szerkeszteni”.

Mihai Popoviciu volt miniszter írja a Pa-triában:

Hiába ügyelünk, hogy ugyanannyi legyen a kiadás, mint a bevétel az új állami költségvetés-ben. Hiába vigyázunk, hogy ne lépjük át a ténylegi kereteket, ha a pénz vásárló ereje esett s ma a megélhetéshez ugyanaból a pénzből körülbelül 30 százalékkal több szükséges. Nincs tehát sem-mi jelentősége annak, hogy 26, vagy 22 milliárd lej a költségvetés végösszege. Mert csak elmélet ez, ha a végösszeg 13, illetve 11 milliárdnak fe-lel meg a valóságban s még kevesebb, ha tovább tart a drágaság. Ha tehát reális költségvetést akarunk, akkor a létminimumból kell kiindulni. Nem a számbeli, de a valóságos létminimumból. Ezért nem bízunk a költségvetés sorsában.

TAXA.

A skót feleségül vett egy idősebb hölgyet és az esketési szertartás után remegve fordult a paphoz:

— Mivel tartozom, tiszteletes ur?
A pap, aki szintén skót volt, így felelt:
— Adjon annyit, amennyit megér önnek és a szertartás.

A völgyény elpirul, hosszan néz a lelkészre, aztán — egy schillinget nyom a markába.
A lelkész ránéz a schillingre, aztán a menyegyzőre — és a schillingből visszaad 8-pennyt.

„1892 új törvény tíz év alatt”...

Az Epoca írja:
A statisztika mutatja, hogy 1892 törvényt hoztunk az utóbbi tíz év alatt. Ha tekintetbe vesszük a személyi harcokat, megállapíthatjuk, hogy nem volt elég idő a sok törvény kellő letárgyalására. Mindig aietve szavastala s folyton mó-dosították. Egyformán szavasták meg a törvényt és a módosításokat. Rég rámutattunk a bajra, mégis ritkán akadt miniszter, aki törvényt ne al-kotott volna. — Köstudatba ment, hogy semmit sem ér az olyan miniszter, ki törvényt nem alko-tott. Ritka volt az, aki meglevő törvények végre-hajtására fektette volna a súlyt. Hány mezőgaz-dasági jellegű törvényünk volt! A termelés azon-ban még sem változott. Hiába cseréljük a tör-vényt, ha az emberek ugyanazok maradnak.

REVANS.

— Kissé fáradtnak látszik, doktor ur.
— De még mennyire. Alig van egy szabad percem. Valósággal megölnék a betegeim.
— Istenem, nekik is kell valahogy revansé-riuk magukat...

— És még két rendes tag — mondta a szer-kesztő hidegen.

— Jaj! — nyöszörgött Moldavancev.
— Semmi jaj. Két rendes tag. meg még egy aktív nő munkásról, aki beszéd a tagsági díjakat.
— Minek még egy pénzbeszedő is? Kitől fogja a tagdíjakat beszédni?
— Hát Robinsontól.
— Robinsontól a díjakat beszédheti az et-nők. Nem fog leszni a koronája.

— Eppen itt téved, Moldavancev elvtárs. Ez teljesen megengedhetetlen. A helyi pártbizottság elnöke nem aprózhathatja fel magát és nem család-gáihoz tagsági díjak után. Mi éppen ez ellen küz-dünk. Neki komoly irányító munkával kell foglakoznia.

— Akkor vehetünk pénzbeszedőnt is — adta meg magát Moldavancev. — Még jó is lesz. Aztán férjhez megy az elnökhöz, vagy ahhoz a Robinsonhoz. Mégis csak derűsebb így a lényv.

— Nem fontos. Ne alacsonyodjék le a pony-vához, a beteges erotikához. A nő csak gyűjtse a tagsági díjakat és őrizze a pénzt a kasszá-ban.

Moldavancev fészkelődni kezdett a divánon.
— Engedelmet kérek, pénzeszkény nem le-het egy lakatlan szigeten!

A szerkesztő kissé elgondolkodott.

— Várjon, várjon — mondta —, az első fejezetben van magánál egy egyszerű hely. A hullám Robinsonnal és a helyi pártbizottság tag-jával együtt különféle tárgyakat vet ki a partra.
— Fejszét, puskát, irányítót, egy hordó su-

Az új törvény szerint nincs akadálya a timisoarai zsidó tanoncotthon felállításának

A timisoarai zsidó egyházközség nemrég beadványt intézett a város vezetéséhez és en-gedélyt kért egy felállítandó zsidó tanoncotthon részére. A város ideiglenes bizottsága — miként megírtuk — a kérelmet elutasította. Az indoko-lás az volt, hogy egy új tanoncotthon a benne nevelt tanoncok által csak a munkanélküliség megnövekedését jelentené. Most, hogy a szenátus az új ipartörvény keretében hozzájárult a kisebb-ségi egyházak által létesítendő tanoncotthonok felállításához, a timisoarai zsidó hitközség meg-

ismétli a városnál kérelmét, illetve a törvényre való hivatkozással egyszerűen bejelenti, hogy zsidó tanoncotthont állít fel.

Timisoarán körülbelül húsz zsidó vallású iparos és kereskedelmi tanonc van jelenleg. Ar-ról van szó, hogy ezeket megfelelő otthonban helyezték el, ahol vallásérkölcsi nevelést nyerje-nek. A beadvány hangoztatni fogja, hogy húsz zsidó tanonc teljesen jelentéktelen szám s semm-képpen nem okozhatja a munkanélküliség növele-sét.

Nem kell adóvallomást benyújtani az autót és más gépjármű-tulajdonosoknak.

Bucurestiből jelentik: A pénzügyminisze-rum rendeletet adott ki, amely szerint azok a gépjármű-tulajdonosok, akik az 1935—36. álla-mi évben ideiglenesen kivonták járműveiket a forgalomból, csak csökkentett mérvű adót fizet-nek. Az 1936—37. évre szóló gépjárműadókat a múlt évről épp úgy előírják, mint a többi egye-mesadót, tehát ezekért sem nyújtandók be adó-vallomások. Akik azonban mostanig egy évben sem tettek eleget adóvallomási kötelezettségük-nek, vagy akik gépjárművük rendeltetését meg-változtatták (pld. magánautóból taxi lett, vagy megfordítva, az autót átalakították stb.), azok okvetlenül nyújtsák be adóvallomásukat, mert különben bírságot vetnek ki rájuk.

HALHATATLAN.

— Nos, kérde a senesserső a kritikustól — mi a véleménye a szerzeményeiről?
— Az ön szerzeményeit fátesseni fogják, amik-or már Beethovent és Bachot régen elfelejtették — válaszolja a kritikus.
— Igazán?
— Igen, de előbb nem...

Új törvények a létbátáram.

A költségvetési törvénnyel egyidejűleg a kö-vetkező törvényjavaslatok kerülnek meg a parla-ment elé: 1. A regülőbölgyegek módosítása; 2. az adókievetések áthozataláról szóló törvény; 3. a fo-gyasztási adónak a táblaásra és gyapjufonalra való kiterjesztéséről szóló törvény; 4. a hátrale-kok likvidálásáról szóló törvény; 5. a bályegítő-rvény módosítása; 6. a vámmentesen behozható árukra kivetendő statisztikai taxákról szóló tör-vény; 7. a szeszmonopoltörvény módosítása. Az új törvények intézkedéseiről általánosságban tá-jékoztatva van az érdekelt közönség.

Aradi Polgári Jótékony Egyesület

Halálesetet Segélyező Csoportja.

Directiunea Grupelor de Ajutorare în caz de deces a Reuniunii Civi-le de Binefacere din Arad prin aceasta, co-munică cu asociații, că cotizațiunile de deces sunt scadente până la numărul curent:

Az Aradi Polgári Jó-tékony Egyesület Ha-lálesetet Segélyező Cso-portjai Igazgatósága ez-úton közli t. tagjai-val, hogy a halálozási járulékok a következő sorszámokig esedéke-sek:

In Grupa I. Csoportban: Változatlan.

In Grupa II. Csoportban: vad. k. Gustav Löwe Gusztávné 915. Josif Csank József 916.

Aradi Iparosok Temetkezést Segélyező Csoportja

Directiunea Grupelor de Ajutorare în caz de deces a Industriștilor din Arad face cunoscut membrilor cari sunt in restanță cu cotizațiunile, să achite restanța în interesul lor propriu, fiindcă în conformitatea 8-lui 14 și 15 din statute calitatea lor de membri respira automatic, adică dacă membrul deces-dează între timp, nu se poate acorda ajutorul. Cotizațiunile sunt sca-dante după următorii membri decedați:

Az aradi Iparosok Te-metkezést Segélyező Cso-portja igazgatósága ér-tesíti a csoport azon tagjait, akik halálozási járulékaikkal hátralék-ban vannak, azt saját érdekükben rendezzék, mert a csoport szabály-szatának 14. és 15-ik §-a értelmében tagsági jo-guk automatic megasi-nik, azaz, ha a tag köz-ben elhal, a segély nem folyósítható. A fizetés a következő elhunyt tagjaink után esedékes:

In Grupa „A” csoportban 900. Vad. k. Au-gustin Löwe Gusztávné.

In Grupa „B” csoportban 902. Vád. k. Ghe-orge Pacurar Györgyné, 903. Andrei Balog And-rás, 904. Jolan Fenyő Jolan.

mot és egy palack skorbutellenes aszt — sorolta fel az úró diadalmasan.

— A rumot törölje ki — mondta gyorsan a szerkesztő — s aztán miféle skorbutellenes szer-ről van szó? Kinek van rá szüksége? Inkább egy üveg tintát! És feltétlenül egy pénzeszkényt.

— De rosszul van ezzel a pénzeszkénnyel! A tagsági díjakat nagyszerűen lehet őrizni egy baobab odújában is. Ki lopja el onnan?
— Hogy-hogy ki? És Robinson? És a helyi pártbizottság elnöke? És a rendes tagok? És a szövetségi bizottság?

— Csak nem menekült meg az is? — kér-dezte Moldavancev gyáván.

— Megmenekült, Csand állt be.

— Talán egy asztalt is kicserélt a hullám gyűlések esetére? — kérdeste a szerző csipősen.

— Fel-tét-le-nül! Hiszen meg kell terem-tetni az emberek számára a megfelelő munkafel-tételeket. Legyen egy kancsó vízzel, csengő, ta-ritó. Taritót a hullám kivethet akármielyent. Akár vöröset, akár zöldet. Nem korlátozom a művészi alkotást. De amit elsősorban meg kell tenni, ga-lambocskám: megmutatni a tömeget. A dolgo-zók asszies rétegeit.

— A hullám nem vethet ki tömeget — ma-kacskodott Moldavancev. — Ez ellenkezik a tar-talommal. Gondolkozzék! A hullám egyszerre ki-sodor a partra néhány tucat ember! Hiszen ezen a tyukok is nevetnének.

— Jó, hogy mondja: egy kis adag egészséges, friss életörömből fakadó nevetés — toldotta kös-be a szerkesztő —, sohasem árt.

— Nem! A hullám nem képes megtenni!
— Miért a hullám? — csodálkozott el hirtelen a szerkesztő.

— Hát hogyan másképpen kerülhet a tö-meg a szigetre? Hiszen a sziget lakatlan!

— Ki mondta magának, hogy lakatlan? Foly-ton megzavar. Minden világos. Van egy sziget, sőt inkább félsziget. Így a dolog biztonságosabb. És itt egész sereg szórakoztató, friss, érdekes ka-land történik. Folyik a szakmunka, néha nem kie-légítően folyik. Az aktív nő munkásról rájón egy csomó szabálytalanságra, mondjuk, például a tagdíjbeszedés terén. Széles rétegek segítenek neki. És a bűnbánó elnök. A végén közös gyűlést lehet rendezni. Ez nagyon hatásos lesz, éppen művészi tekintetben. Nos, ennyi az egész.

— És Robinson? — hebegett Moldavancev.

— Hja, igen. Jó, hogy eszembe juttatta. Robinson utamban van. Hagyja ki egészen. Ostoba, semmivel sem igazolt romantikus alak.

— Most már minden érthető — mondta Mol-davancev siri hangon —, holnap késsen lesz.

— Akkor hát minden jól. Alkosson. Várjon csak, a regénye kezdetén hajótörés fordul elő. Tudja... nem kell hajótörés. Hadd legyen hajótörés nélkül. Így szórakoztatóbb. Igaz? Hát ren-den vagyunk. Sok szerencsét!

Mikor egyedül maradt a szerkesztő, boldogan felnevetett.

— Végre lesz egy valóban kalandos és amellett teljes mértékben művészi alkotásom — mondta.

Cu carnet **M E R C U R** **M E R C U R**-könyvvvel az
puteti cumpara pe credit alábbi cégeknél készpénz-
de şapte luni la urmă- áron, felár nélkül vásá-
toarele firme. rolhat hét havi hitelre.

Szentgyörgyi Emil
női divatruházában
ARAD, Neuman-palota.
Nagy választék garantált
jóminőségű
divatcikkekben, női-
és férfi szövetekben.
Szabott ár, pontos kiszolgálás!

ISKOLAI ÍRÓSZEREK,
IRODAI FELSZERELÉSEK,
RAJZ- és TECHNIKAI cikkek,
NYOMTATVANYOK, stb.

Max Molnár és Tsa.
Arad, színházzal szemben.

Baranyi Ferenc
uri szabósága
ARAD,
STR. BRATIANU 15.

Női kabátok, retikülök
nagy választéka!
Legújabb DIVATMODELLEK!
LYONE divatruház
ARAD, Neuman-palota.

JACOBI
GYULA
VIZSGÁZOTT
FOGÁSZ
ARAD, Str. I. G. Duca 1.
Bársony-ház.

REICH JOZSEF
ARAD, Piata Avram Iancu.
(Színház-épület.)
Színházi versenybazar
Legolcsóbb beszerzési forrás!
GYERMEKKOCSIKBAN
óriási választék!

Schwartz Árpád
műszerész és villanyszerelő
ARAD, Str. Brancovici 3. szám.
Rádiókészülékek, csillárok
a legjobb gyártmányu varrógé-
pek, kerékpárok, gramofonle-
mek olcsón beszerezhetők.
Szakszerű javítóműhely.

Wollmann Emil
fogász
Fogászati műterem:
ARAD, Piata Catedrala 6. sz.

DEIN
PAULA
női kalapszalón
ARAD, Str. Bratianu 9. szám.

Kiváló minőségű gyönyörű
férfi-, női- és gyermek
CIPÓKET
legolcsóbban árusít
MERCUR
cipőruház R. T.
Arad, Piata Avram Iancu 21.

FISCHER M.
üveg- és porcellán
nagyruház
Szervicék, evőeszközök, lámpák, chi-
na ezüst áru óriási választékban.
Modern képeretezés és üvegezés.
ARAD, Fehér Kereszt épület.

Szemüvegek,
fényképezőgépek,
fotócikkek.
Amatőr felvételek kidolgozása leg-
jobb és legolcsóbban!
„Opticum” Kun István
ARAD, Bul. Reg. Maria 18. sz.

POPPER IGNÁC
ARAD, Str. Metianu 2. szám.
Harisnyák, keztük,
szveterok, sálak, férfi- és női in-
gek, kombinék, szobkendők, nad-
rágtartók, sapkák, nyakkendők, al-
sónadrágok, téli- és nyári trikók,
gyermekkelengye, csipkék, tüllök,
szalagok, himzések, gombok, csat-
tok, retikülök. — Legolcsóbb és
legjobb beszerzési forrás!

Czernóczky Imre
cipőüzlete kész és mérték utáni
cipők legjobb
beszerzési forrása!
ARAD, Str. Marasesti 4. szám.

Erdős István
ARAD, Str. Metianu 4. szám.
Harisnyák,
csipkék, sálak, keztük, szvete-
combinék, reformnadrágok, kötött,
szőtt, valamint rövidárú nagy
választékban!
Pontos, figyelmes kiszolgálás!

„HUNIA”
női kalapgyár.
Tulajdonos: DAVID LAZAR.
Menyasszonyi koszorú-fátyol és
menyasszonyi eszterka-különlegessé-
gek. — Női- és férfi kalapok fe-
tése és átalakítása, női kalapok a
legújabb modellek után, ugyiszintén
iskolai kalapok a legolcsóbban. —
Feltűnő olcsó árak!
Str. Metianu 4. Hunyadi-pal.

ÉPÜLETFÁT,
deszkát, léceket, kerítésoszlopokat, cse-
repet és az építkezéshez szükséges
összes anyagokat, valamint aszta-
losárut a legutányosabb árak
mellett
Steinfeld
és **Herskovits Rt.**
fakereskedelmi vállalatnál Arad,
Calea Radnei 56—60.

Női és férfi
szöveteket
az összes kelengyecikkek
Friedmann és Schwartz utóda
TEXTILIA
divatruházában
Arad, Str. Metianu 4 Hunyadi-p.

WEISZ ARNOLD
gyógyszertára
ARAD, Piata Avram Iancu.
Az összes angol, francia, svájci,
hollandiai, osztrák és magyar
gyógyszerkülönlegességek raktára.
ELZA KAMFORKRÉM az 1928.
évi párisi nemzetközi kiállításon
nagy aranyéremmel és díszoklevél-
vel kitüntetve.

Nászajándékok
alkalmi ajándékok
legjobb beszerzési forrása
KUN JÓZSEF
ékszerész
ARAD, Bul. Reg. Maria.
Ékszerkészítés és átalakítás saját
műhelyemben.

Kalmár József
cégnél Arad, Str. Bratianu
Rádió, bicikli,
csillár
jutányos áron szerezhetők be!!

HALMOS
GYULA
Fogászati műterem:
ARAD, Calea Banatului 2. sz.
Dr. Keppich ház.

Kötöttáru, harisnya
és keztükülön-
legességek
LÖWINGER-nél,
ARAD, Bul. Reg. Maria 18. sz.

Férfiszövet
különlegességek
és bélésárak
a legnagyobb választékban
Vajda és Czégka
ARAD, Str. Eminescu 15.

Pollák Imre
ARAD, Str. Metianu 14. szám.
ékszerek dusan felszerelt raktára.
A legkittünőbb svájci zseb- és fali-
órák. Feltűnő olcsó árak! Tört
aranyat és ezüstöt veszlek vagy
újra álcserélek. — Speciális óra-
javító műhely.

Speciális BUTOR
nappali és
kombinált szoba
REINHART FÜLÖP
butorgyár
ARAD, STRADA HORIA 2. SZ.
Városházával szemben.

Pontos kiszolgálás
FÉRFI, NŐI és GYERMEK-
CIPŐKBŐL, elsőrendű anyag
Férficipő 300 leitől, női cipő 270
leitől, gyermekcipő 160 leitől. Mer-
cur-könyvre készpénzárban
Czernóczky Mihály
Arad, Str. Eminescu 26. szám.

STOJKOVITS József
fényképezési műterme
ARAD, Piata Avram Iancu 16.
Művészi kivitelű gyermekfelvete-
lek. — Speciális fényképmagyítások

APOLLO
Illatszertár
ARAD, Str. Eminescu 4. szám.
Mindennemű illatszert, szappant,
fogkrém és egyéb különlegességek
dus lerakata. Olcsó árak!

Épületvasalások,
szerszámok, háztar-
tási cikkek
legolcsóbb beszerzési helye
„SPOR” E. SEITZ
Arad, P. Avram Iancu 4. szám.

Engelhardt Ferenc
szücsnél
Szőrmebundák állandó nagy raktá-
ra. Vállal mindennemű szőrme-
munkákat, melyek elleni megőrzést
ARAD, Str. Eminescu 1. szám.
Vadászkürt szálló épület.

Kabát, komplé
és ruhaujdonságok
utólrhetetlen olcsó árakon
szerezhetők be

Menczer konfekcióban
Fischer Elz-palota.

Hospodár
fest, tisztít
ARAD.
Üzlet: Str. Eminescu 3.
Gyártelep: Str. Stroescu 13.

Nagy Imre
női divatteremben
készülnek a leg-
újabb ujdonságok.
ARAD, Str. Eminescu 2. szám.